

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

N. 16
Balandž.-April 21, 1955
Cleveland, Ohio

Bendruomenės rinkimai

V. RASTENIS

Jeigu lietuvių bendruomenės organizacija Jungtinėse Valstybėse būtų pasiekusi norėto laipsnio, tai gegužės 1 dieną čia gyvenantieji lietuviai turėtų visuotinių rinkimų dieną. Ir tų rinkimų vaisius tada būtų jų atstovų susirinkimas, tarytum, rinktas Amerikos lietuvių parlamentas.

Tačiau taip nėra. Nors dalyvavimo bendruomeninėje organizacijos formalumai nedideli, tačiau dalyvaujančių nedaug. Rinkimai gal paskatins kiek didesnį skaičių "pajudėti", bet net ir optimistai nesitiki, kad renkamoji Amerikos Lietuvių Bendruomenės Taryba turėtų už savo pečių žymios čia gyvenančių lietuvių dalies balsus. Vadinasi, iš anksto numatoma, kad, bent tuo tarpu, renkamoji AL Bendruomenės Taryba negalės turėti nei tokio autoriteto, nei tokio vaidmens, kokius turėtų, jei visi čia gyvenantieji lietuviai uoliai šiame naujame susiorganizavime dalyvautų.

Visa tai nereikia, kad AB skelbiamieji tikslai būtų čia gyvenantiems lietuviams nepriimtini. Santūrumo priežastis glūdi daugiausia pasirinktoje organizacijos formoje: daugeliui ji atrodo neatitinkanti šio krašto lietuvių gyvenimo sąlygų. Daugelis net ir dalyvaujančių, net kandidatuojančių į Tarybą, nėra įsitikinę, kad organizavimosi forma pasirinkta pati tinkamiausia, bet dalyvauja tik dėl to, kad pritaria pačiam tikslui ir sutinka jo siekti tuo ar kitu būdu.

Tiesa, bendruomeninės organizacijos ir pati paskirtis turi savyje elementą, kuris sukelia abejotumą. Mat, yra susidariusi sąlyga, ir ne visai be pagrindo, kad bendruomenės nauja organizacinė forma visų pirma esanti reikalinga, kaip instrumentas "Vliko mokesčiams išrinkti"... Kadangi čia, Jungtinėse Valstybėse, tam tikslui jau yra kitas instrumentas, būtent, Amerikos Lietuvių Taryba, ir kadangi, ypač pastaruoju metu, daugelis abejoja, ar tikslinga Vliko finansavimą remti "mokesčių rinkimo" keliu (ypač, kai jis yra sukėlęs visuomenėje stambių konroversijų), tai tas dar daugiau prisideda prie santūrumo.

Savo laiku buvo iškeltas sumanymas Amerikos lietuvių bendruomenės susiorganizavimo problemą spręsti prisiderinant prie čia jau esamo tos bendruomenės susiorganizavimo. Būtent, buvo siūlyta, kad to susiorganizavimo viršūnėje pasiliktų esamoji Amerikos Lietuvių Taryba, tik plačiau įtraukiant į jos sistemą esamas lietuvių organizacijas bei, kiek galima, dar neorganizuotus tautiečius, atitinkamai pritaikant ALT statutą ir praplečiant jos veikimo sritį taip pat ir į vietos kultūrinių darbų planavimą bei rėmimą. Tas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos iškeltas pasiūlymas, susilaukęs iš pradžių net ir pritarimo ALT suvažiavime, bet paskui atiduotas komisijoms studijuoti, komisijose taip ir paskendo. Buvo sugrįžta prie naujų organų kūrimo. Bet nauji organai daugeliui atrodė lyg "nauji varčiai", pro kuriuos daugelis veikėjų svyravo ar iš viso nenorėjo eiti. Todėl ir dabar į juos eina tik dalis aktyviųjų čia gyvenančių lietuvių visuomenės veikėjų, dažnas ir iš jų ne tiek dėl tikėjimo tų "vartų" tinkamumu ar patikimumu, kiek iš reikalo, kad reikia gi ką nors ir kultūrinės veiklos srityje bent kiek platesniu, visuotinesniu mastu kurti...

Dabar nebe laikas iki smulkmenų svarstyti, kaip būtų buvę, jei būtų buvę padaryta kitaip, negu buvo padaryta. Tam tikri reikalai naujai susiorganizavimo sistemai sudaryti. Renkama bendruomeninės organizacijos Taryba, kurios uždavinys bus toliau bandyti tą sistemą tobulinti ir priderinti prie esamų sąlygų bei nuotaikų. Devynios dešimtys ir penki asmenys yra pasiūlyti ir yra sutikę būti renkami į ALB Tarybą. Išrinkti reikia dvidešimt septynis. Visi kviečiami atlikti nedidelį bendruomeninę organizaciją įstojo formalumą ir dalyvauti rinkimuose, tai yra, iš 95 pasirinkti 27 ir už juos atiduoti balsus.

Dažnai kyla klausimas — ar dalyvauti šiuose rinkimuose? Vieniems atrodo, kad, jeigu numatoma, jog nebus visuotinio susidomėjimo šiais rinkimais, jeigu keliu (ypač, kai jis yra sukėlęs visuomenėje stambių konroversijų), tai tas dar daugiau prisideda prie santūrumo.

Irano komunistų partijos vadas Morteza Yardi iš kalėjimo buvo pabėgęs 1953 metais ir iki šiol slapstėsi. Dabar vėl pakliuvo į policijos rankas.

Nieko negaliu žadėti, kaip tik kraują, ašaras...

W. CHURCHILLIO ATSISTADINIMAS REIŠKIA VIENOS EPOCHOS PABAIGĄ. — W. CHURCHILLIS IŠKILIO HITLERIUI, MUSSOLINIUI IR STALINUI SUDARIUS KOALICIJĄ PRIEŠ LAISVĄ PASAULĮ. — W. CHURCHILLIS LABAI MĖGO VALDŽIĄ IR JOS VISĄ LAIKĄ SIEKĖ. — JIS TEISINGAI ĮŽIŪRĖJO KOMUNIZMO IR NACIONALSOCIALIZMO PAVOJŲ. — BET W. CHURCHILLIS PRIDARĖ DAUG KLAIĐŲ. — TROŠKO Į ISTORIJĄ ĮEITI NE TIK KAIP KARO, BET IR TAIKOS VADOVAS. — JO GYSLOSE TEKĖJO MOTINOS AMERIKIETES KRAUJAS IR TODEL TROŠKO GERŲ SANTYKIŲ SU JAV.

(Mūsų Anglijos bendradarbio)

Kelis mėnesius sklidusios kalbos apie Sir Winston Churchillio pasitraukimą balandžio 6 d. davė vaisių. Ir dabar ne tik Anglija, bet ir visas pasaulis instinktyviai jaučia, kad Churchillio atsistatydinimas reiškia tam tikros epochos pabaigą. Jeigu jo politinė karjera siekia gerą pusšimtį metų (pirmą kartą jis buvo išrinktas į žemuosius rūmus 1900 metais), tai istorinė asmenybė jis pasidarė 1940 metais, kai atsistojo britų vyriausybės priešakin. Per ateinančius penkerius metus Churchillis buvo viso laisvojo pasaulio vadovaujama asmenybė, kuri simbolizavo kovą prieš totalitarinį nacionalsocializmą.

Bet Churchillio politinė karjera nebuvo nuklota rožėmis. Premjeru jis pasidarė tik po to, kai jo partijos draugo Chamberlaino "skiečio" politika pasibaigė visiškai nepasisekimu. Nėgana to. Jis pasiėmė Didžiosios Britanijos valstybės vairą traškiškiausiu jos istorijos momentu, kai visi sąjungininkai jau buvo paklupdyti ir kai Londonas stovėjo vienui vienas prieš tuomet galingą priešų koaliciją, kurią sudarė ne tik Hitleris su Mussoliniu, bet ir Stalinas. Maskva kaip hijena puolė iš užnugario jau suklupusią Lenkiją, paskum pasigriebė Pabaltijį, o Molotovas ragino "vakarų imperalistus" susitaikyti su "taikingaisiais" nacionalsocialistais.

Tokių kritiškų momentu Churchillis kaip naujasis premjeras ištarė istorinius žodžius: "Aš nieko negaliu žadėti, kaip tik kraują, darbą, ašaras ir prakaitą".

Bet dar karas nebuvo nė kaip reikiant pasibaigęs, o jau britų salų gyventojai per rinkimus pasisakė prieš konservatorių partiją ir 1945 m. vasarą Churchillis gavo iš ministerio pirmininko vietos pasitraukimą. Jeigu jau kada nedėkingumas galėjo skaudžiau pasireikšti, tai kaip tik šiuo atveju. Bet britų tautos dauguma buvo tuomet įsitikinusi, kad tas politikas, kuris laimėjo karą, bus blogas vadovas taikos metu.

Šis epizodas Churchillio gyvenime yra labai būdingas. Jis išgyveno nemažą pergalį, bet lygiu būdu patyrė ir daug pralaimėjimų. Churchillis vienu metu buvo pakeitęs net partinį biuletą. Pradėjęs savo karjerą kaip konservatorius atstovas parlamente, jis 1903 m. perėjo į liberalų partiją. 1908 m. jis buvo pirmą kartą paskirtas ministru. Vyriausybės nariu jis išbuvo per visą pirmąjį pasaulinį karą, kuriame suvaidino tam tikrą vaidmenį kaip karo laivyno ministras. Bet vėliau prisideda laikotarpis, kuriame Churchillis buvo nustumtas nuo aktyvaus

dalyvavimo valstybiniame darbe. Niekas neabejojo jo nepaprastais ir vispasiškais gabumais. Jis buvo "outsider", kuris reiškė originalines mintis, bet kurio patarimų mažai kas paisė. Politikoje, kaip ir kasdieniniame gyvenime, kartais labiau vertinamas vidurkis, nekaip gabumai. Grįžęs į konservatorių partiją, Churchillis nebegalėjo prasimušti nei į lyderius, nei į ministerio kėdę.

Tačiau nepaisydamas visko, Churchillis laikė politiką savo tiesioginiu pašaukimu. Jis pasiiliko ištikimas žemesiems rūmams, nors, pats būdamas kilmingos kilmės, būtų galėjęs peraugti aukštesnį statusą. Tačiau jis mėgo valdžią, jis jos visą laiką siekė. Churchillis rašė straipsnius, spausdino istorines knygas, net romanus. Jis tapė paveikslas, kurie buvo laikomi ne tik mėgėjiškais kūriniiais. Tačiau labiausia jį traukė politinis gyvenimas. Jo valanda ėmė artėti, kai Vokietijoje įsigalėjo nacionalsocializmas. Churchillis turėjo nepaprastą gabumą stebėti politinius įvykius ir teisingai įvertinti jų reikšmę. Atsiminkime, kad labiausia jo įtakoje 1918 m. santarvininkai bandė ginkluota jėga nuversti tik ką beįsirusius Rusijoje bolševikus. Deja, bandymas nebuvo pakankamai gerai suorganizuotas ir paremtas. Vakarų valstybėse jau tada ėmė reikštis "koegzistencijos" pastangos, tad ginkluota intervencija greit buvo nutraukta.

Bet Churchillis bolševikų buvo apšauktas didžiausiu imperialistu. Lygiu būdu Churchillis buvo tas, kuris anksti įžiūrėjo mirtiną pavojų laisvajam pasauliui iš vokiečių nacionalsocialistų pusės. Bet jo paties konservatorių partijoje vyravo įsitikinimas, kad su vokiečiais reikia ir galima derėtis. Churchillis buvo tas, kuris nurodinėjo į kylančius pavojus, bet jį buvo žiūrima kaip į nenuoramą ir maištininką.

Ir tik tuomet, kai Hitleris jau buvo įsigalėjęs ir Maskvos padedamas, sukėlė antrąjį pasaulinį karą, Churchillis vėl buvo pakviestas į vyriausybę, o nuo 1940 m. atsistojo vyriausybės priešakin.

Tolesnė Churchillio veikla dar yra visų atmintyje, tad nėra reikalo ties ją sustoti. Kai 1945 m. jis pasidarė opozicijos vadas, Churchillis surado laiko parašyti karo laiko atsiminimus, už kuriuos nusipelnė net Nobelio literatūros premiją. Ir šis faktas įrodo jo asmenybės nekasdieniškumą. Kiek, deja, mūsų pačių lietuviškoje literatūroje maža teturime memuarinių veikalų!

Būtų neteisinga Churchillio veikloje nematyti stambių klaidų. Antrojo pasaulinio karo me-

Tai ne pavasario gelės laukuose, bet polio ligos virusai, 60,000 kartų padidinti.

tu ir jis neabejojamai nuėjo per toli, bendradarbiaudamas su Maskvos viešpačių gauja. Bet, pav., yra žinoma, kad Churchillis būtinai norėjo išskeldinti dešantus Balkanuose ir tuo būdu pastoti kelią raudonajai armijai. (Perkelta į 3-čią pusl.)

AR DAR VEIKIA VLIKAS?

Po pereitų metų gruodžio 17 dienos "konstitucinio perversmo" buvo numatyta, kad kitas Vliko posėdis bus šaukiamas šių metų sausio mėnesio vidury.

Bet, štai, praėjo jau ir balandžio vidurys, o apie Vliko posėdį šaukiamą nieko negirdėti. Ar ką nors daro "vykdomoji valdžia", net Vliko nariai žinių neturi.

Ir New Yorke padėtis nedaug kuo skiriasi. Vasario 5 dieną buvo nutarta sudaryti komisiją įsikišti Vlikui vietas. Jai buvo duotas dviejų mėnesių terminas išaiškinti aplinkybės ir parengti pasiūlymą. Balandžio 5 d. tie du mėnesiai pasibaigė, bet komisija dar neturi pasiūlymo. Girsdėti, kad tik balandžio 23 komisija tikisi kokį nors pasiūlymą priimti ir jį balandžio 30 dieną patiekti Vlike dalyvaujančių grupių susirinkimui.

Jeigu komisijai ir pasisektų surasti kokį konkretų atsakymą į klausimą, kur dėti Vliką (išskirti iš Reutlingeno jau gi nutarta...), ir jei tas atsakymas būtų priimtas, tai būtų tik išspėstas kraustymosi linkmės klausimas. Tai, žinoma, sudarytų Vliko įstaigoms ekstrą užsiėmimą — persikraustymą įvykdyti. Grįžti prie tiesioginio darbo vis tiek vilčių nematyti.

AZIJA IR AFRIKA NERIMSTA

Komunistinis pasaulis džiūga, kad į Indoneziją susirinko 29 Azijos ir Afrikos valstybių atstovai, kur komunistinio bloko nariai, gerai pasiruošę, tikisi praveisti sau palankius nutarimus. Jau dabar skamba šūkiai: Galas kolonialiniam politikai! Šalin JAV kariniai planai iš Azijos ir Afrikos! Formosa priklaus komunistinei Kinijai!

Ar Indonezijoje vykstančioje konferencijoje JAV ir Didž. Britanijos draugai pajęgs atsverti šiuos propagandinius šūkius — dar nėra davinų tvirtinti, nes komunistinis blokas šiai konferencijai atnešė gerai apgalvotą, ganizavę ir gerai pasiruošę.

Kaip ten bebūtų, Indonezijoje vykstančiai Azijos ir Afrikos konferencijai reikia skirti didelį dėmesį. Juk ten susirinko pusės viso pasaulio gyventojų tikri ir netikri atstovai.

Dr. Jonas E. Salk, polio skiepy išradėjas, atlikęs žmonijai didžiulį patarnavimą. Prezidentas Eisenhoweris Dr. J. E. Salk pakvietė į Baltuosius Rūmus specialiai padėkai.

VISAM PASAULY

• Austrijos kancleris Raab, lydimas 8 ekspertų, grįžo iš Maskvos. Austrų minia jį pasitiko džiūgaudama, kad Maskva pasisakė už okupacijos baigimą. Laikraštininkai informuoja, jog ir nenoromis susidaro įspūdis, kad viena Maskva tik šią malonią galėjusi duoti. Maskva taip surežisavo, kad ji liko Austrijos laisvės gynėja, o ne trugdytoja, kaip iš tikrųjų esanti.

• Albertas Einšteinas, garsus fizikas, daugelio išradimų atidengėjas, mirė balandžio mėn. 18 d. eidamas 77 metus. Jo mokslinis palikimas didžiulis, bet jo politinės pažiūros, kaip komunistinio bendrakeleivio, apgailetinios.

• Didžiojoje Britanijoje, kaip ir buvo pranašaujama, paleistas parlamentas. Nauji rinkimai įvyksią gegužės mėn. 26 d. Dabartinė Edeno vyriausybė, besirušdama rinkimams svarsto mokesčių sumažinimą, kad tuo patrauktų rinkėjus į savo pusę.

• Amerikoje šį pavasarį nuo polio ligos bus įskiepyta apie 27 milijonai vaikų. Priešpolinių ligų J. Salk vaistai jau dabar veikia 90% tikrumu. Tikimasi, kad bus pasiekta 100% tikrumas ir ateity bus išvengta šios baisios ligos, kurios žiauriomis pasekmėmis yra paliesta ir mūsų tautiečių.

• Italijoje balandžio mėn. 28 d. renkamas naujas valstybės prezidentas. Jis, pagal konstituciją, renkamas 7 metams.

• Paskutinis Adlai Stevens pasisakymas, kad Amerikai nereikia ginti Quemoj ir Matsu salų, daugelyje sutiktas su ironija, kad komunistui vėl daroma nuolaida. Vargu tas pareiškimas Stevensonui patarnaus, jei jis vėl bus demokratų kandidatu prezidentus.

Kas pasirūpins?

Dirvos redakcija iš įvairių JAV vietų, beveik kas savaitę, gauna užklausių ar negalime parduoti anglų-lietuvių ir lietuvių-anglų kalbomis žodynų. Deja, turime užklausėjams atsakyti, kad tokių žodynų neturime. Kiek jų anksčiau turėjome — visi senai išparduoti.

Iš kitų laikraščių skelbimų galima susiorientuoti, kad dar kai kur galima gauti A. Lallo žodyną. Bet ir tas žodynas dabartiniam reikalavimams labai pasenęs, labai nepatinkamas naudotis, na, ir brangus. Visi vadina mojo kišeninio formato žodynai, patogūs kasdieniniams reikalams, išparduoti.

Kaišiodami mūsų reikalavimų patenkinimą, norime ar nenorime, dabar turime, daugiausia, naudotis anglų-vokiečių ir vokiečių-anglų kalbų žodynais. Tokių yra daug ir įvairiausių, bet jie taip pat sudaro, verčiant į lietuvių kalbą, taip pat daug nepatogumų.

Neseniai esame gavę tokio turinio trumpą laiškutį iš Chicago, lietuvių sostinės: "Leidyklos leidžia visokius miekus, perspausdina senas, Lietuvoje leistas knygas. Žinoma, mažai jas kas perka. Tuo tarpu negirdėti, kad kuri nors rimtesnė leidykla rūpintųsi gero žodyno išleidimu. Tokiam žodynui reikia tikrai garantuota. Ne viena leidykla, išleidusi tokį žodyną, galėtų ir atsiradusias leidyklos kaštų spragas užkaišioti."

Laiškas aiškus, reikalą teisingai kelia ir komentary nereikalingas. Reikia tik, kad tuo reikalu būtų rūpinamasi. Rūpinamasi, pirmiausia tų, kurie anglų kalbos žodynų lietuviams jau yra davę. Čia pirmiausia atsiminti Vilnius Peteraitis, Beržinskai, Min... ir kt. Neabejojame, kad per septynis metus, kada pasirodė paskutinis anglų-lietuvių kalba žodynas, priaugo ir daugiau asmenų, kurie jau yra pajėgūs to darbo imtis.

Kodėl mes pirmiausia taikome į autorius, o ne į leidėjus. O taikome taip todėl, kad mūsų dabartinės leidyklos daugiausia verčiasi tokių knygų leidimu, kurios išleisti joms pasiūlomos. Neabejojame, kad viena ar kita leidykla tokį žodyną jau būtų išleidusi, jei būtų atsiradę autoriai, tokį žodyną pasiūlę.

Prieš ketverius metus Word and Phrase leidykla, Chicagoje, pasiskelbė prenumeratos keliu leidžianti tokį žodyną. Dalis jį užsisakė, už pirmuosius sąsiuvinus net užsimokėjo, dalis dar laukė, kaip pažadas bus pildomas. Ir po dviejų sąsiuvinų reikalas, kaip į vandenį įmestas, nutilo. Dirva neturi žinių, kodėl šis, dviem sąsiuviniais gražiai užsirekomendavęs darbas, nutruko. Ilgai dar į redakciją vaikščiojo asmenys, teiravosi apie žodyną ir įmokėtus pinigus...

Taip leisti, kaip čia minima, tikrai nevertėtų. Bet kad rimta knygų leidykla to darbo imtųsi — visoms išgalėms reikėtų paremti. Negi ir vėl reikės kreiptis su prašymais į J. Kapočių, kad tokio žodyno išleidimu pradėtų rūpintis?

O gal jau kas tokį darbą yra pradėjęs dirbti, tik iš kuklumo nesigarsina? Jei toks yra — turėtų atsiliepti, nes jį daugelis, daugelis rankų maloniai pasveikintų.

IR VENGRIJOJ VALO

Iš Vengrijos pranešama, kad komunistų partija, su ministru pirmininku I. Nagy, pasielgė lygiai taip pat, kaip Maskva su G. Malenkovu. Apkaltino už visokius nepasisekimus ir į jo vietą pasodino A. Hegedues. Padarė ir daugiau pakeitimų.

Naujasis premjeras jau paragina Vengrijos liaudį dirbti sunkiajai pramonei, gynybai ir būti paklusniems.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Baly Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.

Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Baly Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainą 10 centų.

• Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos 8 visuotinis suvažiavimas, išklauses centrinių organų pranešimo, apsvaustė eilę organizacinių klausimų ir išrinko naujus valdomuosius organus: M. Bajoriną — Sąjungos pirminku, kun. A. Kazlauską, prof. S. Žymantą, inž. J. Vilčinską ir rašyt. F. Neveravičį — centro valdybos nariais. Akc. Lietuvių Namų B-vės įsigygame netoli Londono ūkyje š. m. liepos mėn. pradžioje bus surengta skautų ir jaunimo vasaros stovykla. Vasar. ūkyje veiks vasarvietė, kurioje vienu kartu galės viešėti apie 60 lietuvių.

• Lietuvių Profesorų Draugijos Amerikoje valdyba gegužės mėn. 14 d. rengia pobūvį Lietuvių Auditorijoje, Chicagoje. Bus programa.

• Kauno susisiekimas palaikomas autobusais ir taksi automobiliais. Mieste yra keletas autobusų linijų. Rotušė — Panemunės tiltas (Sančiuose) kaštuoja 1 rub. 50 kap., Rotušė — Mėšos kombinatas ("Maistas") Aleksote — 60 kap., Rotušė — Garliava — 3 rub., Rotušė — Marvelė — 90 kap., Rotušė — Freda — 90 kap., Didžiosios Klinikos — "Atrama" (Vilijampolė) — je, ties "Inkaru", Didžiosios Klinikos — Demokratų gatvė (Vilijampolė), Inkaras — Lampėdžiai, Šiaulių gatvė — Petrasūnai (šia linija naudojami važiuojant ir j. A. Sančius), Iglulos bažnyčia — Tyrimų laboratorijos (vaikšto du mažai autobusukai) ir kt.

Taksi automobilių nedaug. Pasinaudojimas brangus. Už kilometrą kelio ima po du rublius. Pz. kelionė taksu nuo geležinkelio stoties į žaliąjį kalną atsieina apie 10 rub. Okupuotos Lietuvos gyvenimo tai jau labai brangu.

• Kauno ir Vilniaus miestų autobusai dažyti raudonai ir geltonai. Ant autobusų sienų iš lauko išrašyti partijos šūkiai.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868
Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
4455 S. California Ave.
Chicago 32, Ill.

Tikrina akis ir pritaiko akinius keičia stiklus ir rėmus.
Saukite — YA. 7-7381
Prima: vakarais 6 iki 9, šeštad. 10 ryto iki 4, trečiad. ir sekmad. tik susitarus.

Tel. ofice'o ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203
N. Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norwest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad., 10 ryto — 1 p. p. trečiadieniais, 12-4 p. p. šeštadieniais.

• Klaipėdos vokiečių organas "Memeler Dampfboot" kovo 20 d. numerį rodo susirūpinimą, kad Klaipėdos krašto išsilavinimo šventė lietuvių buvo taip plačiai paminėta visame laisvajame pasaulyje, o ypač lietuvių spaudos. Rašoma, kad Sov. Sąjungoje esama projekto buvusius lietuviškas sritis Tilžę, Ragainę, Įsrutį, Stalupėnų ir Gumbinę įjungti į LTSR.

• Jaunimo Ratelis — lietuvių evangeliškojo jaunimo laikraštis Nr. 1-2, 1955 atsiųstas redakcijai paminėti. Laikraštis skoningai tvarkomas, jį suinteresuoti gali užsisakyti: Fr. Slenertis, (23) Wehen, Post Ofen ueber Oldenburg, Germany.

• Inž. Eugenijus Bartkus, gyvenęs Chicagoje, artimas Dirvos tiečiulis, paskirtas Meissner Eng. Company vyriausio inžinieriaus padėjėju ir vyriausiu inžinierium konstruktorium.

• Du Bostono skautų-čių nuosirūš rėmėjai: Antanas J. Joku-baitis ir Paprastas Pilietis yra užsake aštuonis leidžiamų Vinco Krėvės raštų komplektus (kiekvienas po 7 tomus) Bostono, Chicagos, Clevelando, Londono, Melbourne, Toronto, Venesuelos ir Vokietijos skautų krygyne-liams ar skaitykloms, sumokėdami J. Kapočiaus (Lietuvių Enciklopedijos) leidyklai \$200. Už šią didžią dovaną gerbiame rėmėjams skautai reiškia nuosirdžią padėką.

• Dr. Vytautas Čepas, Pirmijos Pirmininkas, kovo mėn. 19-20 d.d. lankėsi Chicagoje ir turėjo visą eilę svarbių pasitarimų su skautų vadovais. Buvo pasimatyta su Pirmijos ir Tarybos nariais, Skautininkų Ramovės nariais ir akademikų skautų vadovais. Tuo pat metu Chicagon buvo atvykęs ir Brolijos Vyriausias Skautininkas Stepas Kairys.

• Tėviškėlė (2313 W. 91 St., Chicago 20, Ill.) atsiuntė paminėti Uršulos Gudienės eilėraščių. Kaštuoja \$1.00.

• Nidos Knygų Klubas. Anglijoje, pradėjo savo veiklos antrosius metus. Praėjusiais metais išleido šias knygas: Žalgiris, Svetimos Pagairės, Duonos Bejieskant, Tvanas ir Antrasis Krantas.

DETROIT

GRAŽUS DETROITO SKAUTŲ DARBAS

Detroito skautai-ės uoliai ruošia vaidinimą, kuriame dalyvaus daugiau kaip 50 asmenų. Artistai įvairaus amžiaus, pradėdant nuo vyresniųjų ir baigiant pa-

čiais mažučiais. Lyg darbščios skruzdelytės kiekvienas jų eina savo pareigas dalyvaudamas repeticiuose. Repeticijos vyksta pagal nustatytą tvarką kas šeštadienį ir sekmadienį net po kelias valandas.

Skautai pasiryžo nemažam darbiui: ruošiami 5 veiksmų V. Sišino pasaka "Džiaugsmas". Režisuoja Justas Pusdešris, režisoriaus padėjėja tuntininkė Želvyra Buknytė. Dainas moko Stasys Šližys, šokius moko draugininkė Aldona Rastenytė. Dekoracijas piešia Petras Melnikas.

Atrodo, turi būti įdomus, spalvingas vaidinimas, kuriame teks pamatyti įvairius jaunuosius talentus. Vaidinime daug dainų, šokių, muzikos, gražūs rūbai. Žiūrovai pamatys dargi spindinčias sniekuoles, piktas žiemas, lietuviškas gėlytes, nykštukus, linksmus žiugus, darbščias skruzdės, kranklius, geriasias laumes ir piktasias raganas.

Skautai-ės vargsta, neturėdami tinkamų pastovių patalpų repeticijoms. O svarbiausias sunkumas — stoka laisvo laiko. Daugumas dalyvių lanko šeštadieninę mokyklą, kiti lituanistinė mokyklą, kiti lituanistinė mokyklą. Vieni užimti studijomis augštesnėse mokyklose, kiti lanko muzikos arba baletu studijas. Tačiau, vis tik surandama laiko repeticijoms.

Daugelis artistų grįždami iš mokyklos skuba tik parbėgti namo, užvalgyti ir vėl bėga į repeticijas, o toli gyvenantieji įsidėję kišenėn sumuštinį palydimi pavasario vėjų bei lietaus išvyksta geram pusdieniui.

Ištvėrmė ir ryžtas, žingsnis po žingsnio, stumia darbą pirmyn. Atrodo, kad jaunatviška ugnis nugalės visus sunkumus. Ir detroitiečiai greit pamatys įdomų ir gražų vaidinimą. Jaunuomenė turės malonumo matydama "Džiaugsma", o tėvai bei vyresnieji galės pasidžiaugti lietuvišką skautų bei skautė.

m. l.

KUR BALSUOJA DETROITIEČIAI

Visi detroitiečiai balsuoja gegužės mėn. 1 d. nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, buv. Lietuvių Namų patalpose (W. Wernor ir 25 gatvė), šale Nako krautuvės, kur vyks balsavimas renkant Lietuvių Bendruomenės Vyriausią Tarybą. Informacijas galima visada gauti p. Kukučionio Laikrodžių Parduotuvėje, prie šv. Antano bažnyčios. Čia galima ir įsirašyti balsavimui.

Balsuoti turi teisę lietuviai sulaukę 18 metų ir sumokėję nario mokesį už 1954 metus. Norintieji balsuoti paštu, turi gauti balsavimo kortelę ir voką (galima paprašyti tel. LU 2-0233 ar TA 5-0303).

Tenelieka nė vieno lietuvių ne-balsavusio ir nepareiškusio savo valios.

LOS ANGELES

RETAS ĮVYKIS TREMYJE

Kovo mėn. 20 d. Los Angeles šv. Kazimiero parapijos salėje įvyko Augštesniųjų Lituanistikos Kursų baigimo iškilmingas aktas. Aktą atidarė ir pravedė kursų įsteigėjas ir vedėjas Vladas Pažiūra. Į garbės prezidiumą buvo pakviesti: Lietuvos konsulas dr. J. Bielskis, prof. M. Biržiška, kursų lektorai, organizacijų pirmininkai ir tėvų atstovai.

Kursų vedėjas savo kalboje

Igno Končiaus albumas

"Medžio Drožiniai Gimtajam Kraštui Atsiminti"

kalba į savo tautiečius ne žodžiais, bet drožiniais.

223 puslapiai. Daugiau 100 nuotraukų. Kieti viršai.

Kaina \$5.00

Gaunama pas knygų platintojus ir pas leidėją: L. J. Končius, 76 Westglow St., Boston 22, Mass. (18)

nušvietė kursų įsteigimo istoriją ir jų eigą. Kursai buvo įsteigti 1952 m. spalio mėn. skautų "Žalgirio" vietininkijos vardu. Jų tikslas išieiti lietuvių kalbos, lietuvių literatūros ir Lietuvos istorijos kursą pagal aštuonių klasių programą. Kursus pradėjo 16 klausytojų, bet vėliau, dėl įvairių priežasčių ir sumetimų, jų skaičius sumažėjo ir kursai užbaigti 1954 m. lapkričio mėn. su 6 klausytojais. Tačiau prie egzaminų prileisti tik 3: R. Dabšys, D. Karaliūtė ir A. Korsakaitė. Eksterno teisėmis baigiamuosius egzaminus laikė J. Raulinaitis, neseniai atvykęs iš Australijos. Jie visi egzaminus išlaikė ir gauna atitinkamus pažymėjimus.

Kursai uždarami iki priaugs tinkamo amžiaus jaunimo ir sudarys atitinkamas klausytojų skaičius.

Kursų vedėjas savo kalbą užbaigė šiais Maironio žodžiais: "Paimkim arklą, knygą, lyrą ir eikim Lietuvos keliu".

Kursų lektorius F. Kudirka savo žodyje pažymėjo, kad tautų kultūrą kelia ne visi, bet atskiri individai ir palinkėjo, kad ateityje kursantai ir toliau semtųsi lietuviškos dvasios ir stiprybės iš mūsų gražios kalbos ir literatūros.

Antrasis kursų lektorius K. Barauskas palinkėjo, kad įgytosios žinios būtų kelrodžiui tolimoms studijoms, nes jų kursai nebaigti, o tik pradėti. Kursų lektorė-istorikė St. Mišūnienė akte dalyvauti negalėjo.

Prof. M. Biržiška, įteikęs kurtantams pažymėjimus, prisiminė tuos laikus, kada įteikdavo daugelį pažymėjimų ir diplomų Vilniuje. Palinkėjo nenulįstant eiti ir toliau pasirinktu keliu.

Lietuvos konsulas dr. J. Bielskis padėjo vedėjui ir lektoriams už pasišventimą mūsų jaunimui ir pasidžiaugė, kad Los Angeles lietuviškas jaunimas gali būti pavyzdžiu kitoms kolonijoms. Jeigu kiekvienoje kolonijoje atsirastų nors keturi pasiryžėliai, mūsų tauta nežus ir prisikels laisvam gyvenimui.

Tėvų vardu padėkos žodį vedėjui ir lektoriams tarė Dabšys.

Į sveikintimus ir linkėjimus atsakė kursantai D. Karaliūtė. Ji padėjo vedėjui ir lektoriams už suteiktą galimybę pasisemti tų žinių, kurių kiekvienas samoningas lietuvis privalo turėti. Lietuvis studento pilnutinis tautinis susipratimas reikalauja neapsirubežiuoti vien tik siauru savo specialybės žinojimu, bet praplėsti bendrą savo kultūrinį akiratį, domėtis lietuviškojo pasaulio ir lietuvių dvasine kūryba bei jos istorija. Išreiškė viltį, kad Lietuva kada nors bus išlaisvinta ir bus reikalinga didelio atkuriamo darbo. Tam darbiui mes visi privalome ruošti jau dabar. Užtikrinu, kad lektoriumi mės sėkla nekrito ant tuščios uolos, bet į jautrias širdis. Iškilmingas aktas, kurs baigtas Tautos Himnu, padarė visiems dalyvavusiems gilią įspūdį. Jis liks malonių ir taurių prisiminimų ilgam laikui.

J. K. M.

BOSTON

LIETUVOS ISTORINIAI VAIZDAI

Šeštadienį, balandžio mėn. 23 d. 7 val. vakaro, Bostone, šv. Petro parapijos salėje (West Fifth St., So. Boston, Mass.) rodoma brolių Motuzy spalvota filmas. Įėjimas \$1.00, vaikams 25 c. Nauja, įdomi programa. Sekmadienį, balandžio mėn. 24 d. 3 val. p. p. filmos rodamos Cambridge, Mass. Filmų rodymas įvyks Lietuvių parapijos salėje — 432 Windsor St.

Filmų rodymą rengia BALF Bostono skyrius. Visi lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti. Pamatysit Lietuvą ir paremsit BALFo darbą.

COLUMBUS

BENDRUOMENĖ RENGIA POBŪVĮ

Pobūvis įvyks 1955 m. balandžio 23 d. Amerikos Macedonėčių Bendruomenės salėje, 794 S. Front Street, Columbus, Ohio.

Pradžia 4 val. po pietų. Pradedant tuo laiku bus galima pasiklausyti plokštelių muzikos, palošti kortomis ir atnaujinti pažintis bei draugystes. Veiks bufetas su valgiais ir gėrimais.

Nuo 8 iki 12 val. vakaro bus šokiai grojant "Frank's Polka Trio".

Biletus galima gauti pas rengėjus. Prašome skambinti: P. Visockiui, CA 1-9651; B. See, JE 9722; S. Viscantui, EV 8319.

Įėjimas šeimai \$2.00, vienam asmeniui \$1.00. Vaikams, jaunesniems kaip 12 metų, — nemokamai, vaikams nuo 12 iki 18 metų \$0.50.

S. Viscantas

GARY

BALF VEIKLA

Į praeitį rudens išsiuntinėta BALFo skyriaus laiška dar atsiliepė ir atsiuntė savo aukas:

Šv. Kazimiero Dr-ja — \$12.25; kleb. kun. I. C. Vichuras — \$10; St. Baranauskas ir Ed. Shimko — po \$5; O. Jasienė ir A. Nenienė — po \$3; K. Dobiliauskas ir F. Klemanski — po \$2; J. A. Bannan, Ona Dakanienė, St. Jonušas Sr., A. Stringer, M. Sullivan, J. Tautvila ir P. Omilevičienė — po \$1.

Visiems aukotojams tariame širdingą acū.

*

Šių metų balandžio mėn. 24 d. 12:00 val. Parapijos patalpose, šaukiamas Gary BALFo narių ir aukotojų metinis susirinkimas.

WORCESTER

SKAUTAI GAVO PATALPĄ

Worcesterio skautai ilgą laiką vargo neturėdami nuolatinės patalpos savo būklui įrengti. Skilčių sueigas darydavo privačiuose butuose, o draugovei susirinkti reikėjo glaustis prie įvairių organizacijų. Pagaliau šita kliūtis jau nugalėta. Skautų tėvų komiteto pirm. p. Prapuolenio rūpesčiu gauta erdvi patalpa šv. Kazimiero parapijinės mokyklos rūsyje.

Dabar skautai šią patalpą tvarko pagal savo pročiūsius ir skautiškus reikalavimus ir džiaugiasi, kad turės tinkamą būklą.

Už leidimą naudotis patalpa skautai reiškia didelę pagarbą ir padėką šv. Kazimiero bažnyčios klebonui kun. A. Petraičiui.

*

Keletas skautų ir skaučių dalyvavo Bostone jaunųjų vadovams-vėms suruoštuose 2-ųjų dienų kursuose, kur įsigijo vertingų žinių skautiška vadovavime.

*

Worcesterio skautai vyčiai ir kandidatai, vadovaujami sk. vyčio vyr. sklt. Vidmanto Blumfeldo, smarkiai ruošiasi į skautų vyčių sąskrydį, kuris įvyks Waterbury balandžio 23-24 dienomis.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudondai tampa sunaikinti ar sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS. dėl apkaivai no, ko visada reikalauja ar traudos kompanijos pirm. nezu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609 Society for Saving Bld. Telef.: MAin 1-1773.

Rezidencija: PENINSULA 252

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos skaitymas V. Minkūnas 2.00	Medžio raiziniai Ign. Končius 5.00
Anoj pusėj ežero P. Andriūsis 1.50	Milžino paunksmė Baly Sruoga 2.50
Aukso kirvis Juozas Švaistas 2.50	Mėnuo vad. medaus N. Mazalaitė 2.50
Aukštųjų šimonių Likimas Zeva Simonaitytė 3.50	Ora pro nobis J. Gliuda 4.00
Apie laiką ir žmones J. Aistis 2.50	Orfėjaus medis A. Nyka-Nilūnas 3.00
Audra Žemaičiuose Vl. Andriukaitis 2.20	Po Tėvynės dangum Žodžiai vytės Nemunėlio. Paveikslai V. Augustino 2.00
Būdas Senovės Lietuvių ... Sim. Daukantas 4.00	Pragaro pošvaistės V. Alantas 3.50
Būkite sveiki Dr. S. Biežis 2.00	Pirmas rūpestis Jurgis Jankus 2.00
Baltasis Vilkas K. Binkis 1.00	Pietų vėjelis Vyta Nemunėlis 1.60
Balutis J. J. Bačiūno leidinys 1.50	Paklydę paukščiai I Jurgis Jankus 2.20
Buriavimas ir jūrininkystė B. Stundžia 2.00	Paklydę paukščiai II Jurgis Jankus 2.60
Didžioji kryžkelė B. Brazdžionis 2.00	Pietų kryžiaus padangėje Sudarė Gaučys 4.50
Duktė Alė Rūta 2.40	Paskutinis Prūsų sukilėlis M. Springborn 2.00
Daiktai ir nuorūkos Leonardas Žitkevičius 1.00	Petras širvokas Juozas Švaistas 2.70
Don Kamiliaus mažasis pasaulis Guareschi 2.50	Po raganos kirviu Jurgis Jankus 1.50
Didžiosios atgailos R. Spalis 3.50	Pabučiavimas J. Grušas 1.50
Eldorado J. Svaistas 1.80	Rytų pasakos V. Krėvė 3.00
Gyvačių lizdas Franciois Mauriac 2.60	Raudoni batukai Jurgis Savičkis 1.50
Gatvės Berniuko Nuotykių R. Spalis 6.00	Sudie, pone čipse James Hilton 0.75
Gimdytoja Franciois Mauriac 1.75	Strėlė danguje Henrikas Radauskas 2.00
Gabiya, literatūros metraštis N. Mazalaitė 2.00	Saulės Takas Nelė Mazalaitė 3.50
Gintariniai vartai M. Mazalaitė 2.00	Šilkai ir vilkai Runcė Dandierius 1.00
Gyvulių ūkis George Orwell 1.00	Senųjų lietuviškų knygų istorija V. Biržiška, kiet. virš. 3.00
Giesmė apie Gediminą B. Sruoga ir V. Petravičius 2.00	Saulutė debesėliuos L. Žitkevičius 1.50
Jaunai inteligentei V. Andriukaitytė 1.25	Šventieji akmenys Fauistas Kirša 2.00
Kryžkelės A. Vienuolis 3.50	Šventoji Lietuva Jurgis Savičkis 3.00
Kaimynai J. Paukštelis 2.50	Teresė Neumanaitė J. Burkus 3.00
Kaip jie mus sušaudė J. Petraitis 1.80	Tolimieji kvadratai J. Grišmanauskas 2.00
Kuprelis Ignas Šeinius 2.00	Tautosakos Lobynas J. Baly 3.00
Keliai ir kryžkelės Putinas 2.50	Tipelis Pulgis Andriūsis (įrišta) 3.00
Kon - Tihi, Thor Heyerdahl 3.75	Tomas Nipernadis August Gailit 2.50
Kaimiečiai V. S. Rymont I-II-III-IV I ir II dalis po 3.00	Tarp pelių ir vyru John Steinback 1.25
Kudirkos raštai III ir IV dalis po 3.50	Užgesęs sniegas Aloyzas Baronas 2.50
Kregždutė I A. Rimkūnas 1.50	Ugnies pardavėjas Baly Rukša 1.00
Kregždutė II A. Rimkūnas 2.75	Uždraustas stebuklas Užuovėja M. Katiliškis 3.50
Kiškučio vardinės Stasys Džiugas 1.50	Vanagaitis monografija 2.00
Lietuvos Istorija Sruogienė 3.00	Valerijono lašai Dr. S. Aliūnas 1.00
Lietuvių Kalbos Istorija Dr. P. Jonikas 3.00	Vilnius tarp audrų J. Ciešnas (įrišta) 5.50
Lietuvos pinigai Juozas K. Karys 5.00	Vilnius Lietuvos gyvenime Dr. A. Šapoka 1.50
Loreta Mikuckis 2.50	Velykų pasakos N. Butkienė 1.00
Lietuva Stasys Būdavas 1.80	Vyturėliai Laukuose Vikt. Šimaitis 0.75
Laiškai žmonėms A. Bendorius 2.75	Trylika nelaimių R. Spalis 1.25
Moters širdis Guy de Maupassant 2.60	Vaių knygelė M. Valančius 1.80
Lietuvių Literatūra Pranas Naujokaitis 2.00	Varpai skamba Stasys Būdavas 2.50
Lietuvių kalbos gramatika Lyrikos kraitis Dr. A. Šešplaukis 1.25	Taupioji Virėja 2.00
	Žemaičių krikštas P. Abelkis 2.50
	Žemaitis nepražus Baly Sruoga 3.00

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite:

DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

Kaip jie įsikūrė Venesueloj?

Venesuelos Lietuvos Nr. 1 yra paskelbtas Juozo Kukanauzės rašinys apie lietuvių įsikūrimą Venesueloje. Jį, kiek sutrumpinę, kaip būdingą pasisakymą, ir spausdiname. Red.

Šios trumpos studijėlės tikslas yra parodyti realiais duomenimis, kuo mes verčiamės ir ką pasiekėme ekonominėje srityje. Gerai prisimename, jog daugumas tautiečių — ir visi mums išivijoję vadovaujantieji organai, mus išvykstančius į Venesuelą palydėjo kaip nežinion ir vargan patenkančiuosius. Tie, kurių laukė afidavitai ir kelionės į laimės kraštus — USA ir Kanadą, kupini džiaugsmo ir pasitenkinimo, žvelgė į mus, kaip ekonominiai pasmerktuosius pradžiai. Jie tvirtino, kad praradime sveikatą bedirbdami sunkų fizinį darbą nepalankiose mums šiaurietams tropikinio klimato sąlygose, o apie bet kokią ekonominio gerbūvio pasiekimą neverta nė galvoti.

Kitais žodžiais sakant, vyko me į mums nepažįstamą tropikinį kraštą ir iš anksto buvome nuteikti, kad mūsų laukia skurdas, vargas ir nelaimės. Būkime atviri ir mes patys, pasisakydami, jog važiuojame į Venesuelą tik todėl, kad buvo jau be galo įgrįšęs gyvenimas UNRR'os stovyklose ir neturėjome jokios vilties susirasti tų gerųjų dėdžių ar tetų, kurie mums parūpintų afidavitus į aukščiausio paminėto laimės kraštus.

Tat, ši studijėlė taip pat, parodydama, kuo mes verčiamės ir ką pasiekėme ekonominėje srityje, lygiagrečiai patvirtins ar paneigs ir išvardintus pesimistinius spėjimus kuriais buvome palydėti prieš kelerius metus į nežinią.

Kaip medžiagą tam savo darbui autorių samoningai pasirinko Maracay miesto ir apylinkės lietuvių. Ši lietuvių kolonija yra būdinga visoms kitoms Venesuelos lietuvių kolonijoms ir, be to, pačiam autoriui čia jau kelis metus gyvenant, yra nuodugniai stebėta ir pažįstama. Taip pat reikia pastebėti, kad čia tiekiami duomenys yra gana tikslūs ir surinkti bei patikrinti kelių asmenų malonia talka. Apgailestautina, žinoma, jog šita

studijėlė neapėmė visų Venesuelos lietuvių kolonijų, kaip vieneto. Tačiau, šiuo momentu, tai neįmanoma ir, antra vertus, tam reikalinga daug laiko ir nemaža tikslų duomenų, kurių surinkimas bus galimas tik ateityje, ir su daugelio tautiečių pagalba.

Taigi, dabar pasitenkinkime tik vienos Maracay lietuvių kolonijos, kaip tipiškos kitoms, apžvelgimu.

Mes demografiniu atžvilgiu

Pirmiausia, pažvelkime, kiek mūsų yra ir kaip esame pasiskirstę pagal amžių, koks mūsų mirtingumas bei prieauglis, nes darbingųjų skaičius yra lemiamas faktorius ekonominio gerbūvio susidarymui.

Maracay miesto ir apylinkės lietuvių koloniją sudaro 178 asmenys, kurių 113 yra suaugusių (virš 18 m. amžiaus) ir 65 vaikai. Suaugusiųjų sudaro 62 vyrai ir 51 moteris. Vaikai lyties atžvilgiu pasiskirsto šiaip: 32 berniukai ir 33 mergaitės.

1947-1955. II. 1 laikotarpyje (nuo kolonijos įsikūrimo iki šios dienos) gimė 19 berniukų ir 9 mergaitės. — Viso 28 vaikai. Tuo pačiu metu mirė 3 vyrai, 1 moteris ir 3 vaikai. Tat, kolonija padidėjo 21 asmeniu.

Šeimyniniu atžvilgiu koloniją sudaro 43 šeimos ir 12 viengūnių vyrų. Penkios šeimos turi po 4 vaikus, keturios po tris, devynios po du, penkiolika po vieną, ir likusios dešimt šeimų yra bevaikės arba jų vaikai jau yra virš 18 metų amžiaus.

Dirbančiųjų yra 59 vyrai ir 16 moterų, neskaitant tų, kurios atlieka šeimyninius namų ūkio darbus.

Mūsų profesinis pasiruošimas

Prieš kalbant apie tai, kuo mes šiuo metu verčiamės, verta bent keliais bruožais apžvelgti mūsų profesinį pasiruošimą. Profesinio pasiruošimo pagrindą laikysime eitas pareigas Tėvynėje bei turėtą verslą ir specialią išsilavinimą.

Pagal tai, mūsų koloniją sudaro: du inžinieriai, vienas chemikas, du technikai, vienas teisininkas, du karininkai, šeši

mokytojai, keturi prekybininkai, dvidešimt du amatininkai (siuvėjai, staliai, mūrinkai, e.t.c.), du ūkininkai, keturiolika valstybės įstaigų tarnautojų ir devyniolika darbininkų.

Dabartinis verslas

Dabartiniu metu viršminimi 75 asmenys (dirbantieji) verčiasi sekančiais verslais: keturiolika prekybininkų, du inžinieriai, vienas chemikas, du technikai, devyni pramonės ar prekybos įmonių tarnautojai, dvidešimt septyni amatininkai, dvidešimt darbininkų, kurių dalis yra išsispécializavusių kurioje nors pramonės šakoje, kai pav., tekstilės, ir gauna augštą atlyginimą.

Kaip matome, daugumas, išskyrus čieisininką, karininkus, mokytojus, buvusius valstybės įstaigų tarnautojus ir ūkininkus, dirba savo profesijose bei versluose. Ypač daug, kaip matosi iš augščiau paduotų duomenų, metės prekybą ir amatus. Ir neapsiriko. Prekyba ir amatas daugeliui kolonijos narių suteikė galimybes savistoviai ir pasiturinčiai įsikurti.

Ką pasiekėme ekonominėje srityje

Maracay miesto ir apylinkės lietuvių, kurių daugumas čia atvyko 1947-48 metais, pramokę jiems naujos ispanų kalbos ir gavę pastovesnius darbus, pradėjo taupyti nuo kasdieninės duonos atliekamų grašius. Tik šių santaupų dėka ši kolonija kelių metų laikotarpyje pasijuto, kad jau yra savaranki ir pasiturinti. Vietiniai gyventojai stebisi, kad lietuviai, atsiradę čia kaip beturčiai emigrantai, šeši septynerių metų laikotarpyje prasimušę netikėtai į Venesuelos gyventojų vidutinę klasę.

Šiuo metu Maracay miesto ir apylinkės lietuvių kolonija savo dispozicijoje turi nekilnojamojo ilgametės amortizacijos kilnojamo turto apie 1.500,000 bolivarų vertės. Atsižvelgiant į augstą bolivarų kursą (vienas bolivaras lygus 0,3 USA doleriui), tai yra nemažas turtas.

Tą turtą sudaro 32 žemės sklypai miesto ribose, kurių dau-

guma apstatyta mūriniais namais; 10 prekybos įmonių, 11 auto mašinų ir kitas vertingas ilgametės amortizacijos kilnojamas turtas.

Įsikūrė labai gerai

Apsvarstę visą, kas pasakytą bei atvaizduota realiais duomenimis, ir išvedę pavienios šeimos ir viengūnio turtingumo vidurkį (apie 28.000 bolivarų), aiškiai matome, kad Maracay miesto ir apylinkės lietuvių kolonija įsikūrė, kas liečia ekonominę sritį, labai gerai.

Kadangi, kaip minėjau pradžioje, Maracay lietuvių kolonija yra viena tipiškų Venesuelos lietuvių kolonijų, tai tos pačios išvados taikantinos (ir nė kiek nesuklystant) visai Venesuelos lietuvių kolonijai, kaip vienetai.

Taip pat Venesuelos lietuviai neatsilieka ir kultūrinės bei tautinės veiklos srityse. Jie gerai organizuoti ir jautrūs tautiniams reikalams. Kas liečia dosnumą, tai užteks priminti: sukeltos aukos Vasario 16-sios vardo gimnazijai remti, literatūros premija, Tautos Fondas, e.t.c., kuriomis esame pralenkę kitas, daug skaitlingesnes, lietuvių kolonijas.

Tą visą čia primename ne pasigyrimo tikslu, bet vien tik kad parodyti, jog Venesuelos lietuviai, išlydėti tautiečių Venesuelon su pesimistiniais lūkesčiais, šiame tropikiniame krašte gan padoriai susitvarkė ir nė nesigaili, jog neturėjo gerųjų dėdžių ir tetų, kurie aprūpintų juos dolerio krašto afidavitais.

Tiesa, pas mus tropikuose šilta. Bet juk, anot lietuviško priežodžio, šiluma kaulų nelaužo. Iš kitos pusės, pas mus visai neaktualus kambarių apšildymo bei šiltų rūbų klausimas, kas irgi padeda ne vieną grašį juodai dienai atidėti. Tropikinis klimatas nėra jau toks baisus, kaip kad jį Europoje paisė judomis spalvomis.

Galima visai neperdedant pasakyti, kad jeigu Europos lietuviai tremtiniai savo laiką būtų buvę objektyviai pasiformuoti apie geras Venesueloje įsikūrimo sąlygas, tai tūkstančiai, o ne kekilika šimtų, kaip kad dabar yra, sudarytų Venesuelos lietuvių koloniją.

Krauja, ašaras...

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

Deja, tas pasiūlymas nebuvo priimtas. Antra vertus, Churchillis greit susiorientavo, ko tikrovėje siekia Kremlis. Kai daug kur viešpatavo iliuzijos, Churchillis jau 1946 m. savo garsioje kalboje Fultone aiškiai apibūdino bolševikų kėslus.

Churchillio valanda dar kartą išmūšė, kai 1951 m. konservatoriai laimėjo daugumą parlamente. Jis vėl atsistojo vyriausybės priešakin. Yra žinoma, kad jis troško įeiti į istoriją ne tikiai

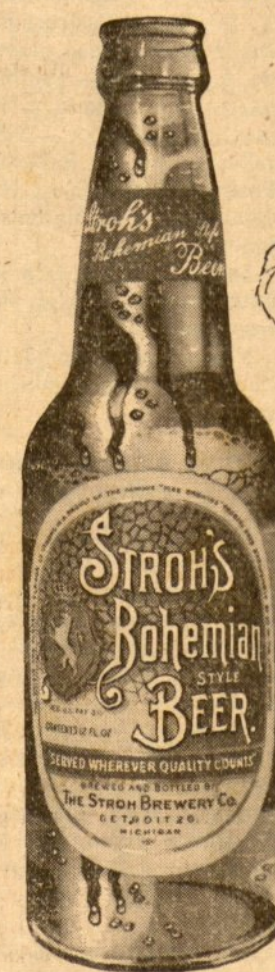
kaipo karo, bet ir kaip talkos premjeras. Kartkartėmis atrodė, kad Sir titulą gavęs Winstonas eina slidžių keliu, piršdamas derybas su Maskva. Po budelio Stalino mirties jis pasisakė už susitikimą su to meto viešpačiu Malenkovu. Toji jo kalba sukėlė nemažą pavočių iliuzijų. Bet matyti, kad Churchillis paskutiniomis metais pats pamatė savo politikos nerealumą ir jau buvo žymiai santūresnis savo "koegzistenciniuose" pasinešimuose.

Būdamas premjeras, Churchillis faktiškai vedė Didžiosios Britanijos užsienio politiką. Šioje

srityje jis buvo nepamėgdžiojamas meistras. Be kitų principų, jis gynė nesuardomos draugystės politiką su JAV. Neveltui jo gyslose tekėjo motinos amerikietės kraujas! Pats Churchillis kartą išsireiškė, kad jeigu būtų atsitikę atvirkščiai, būtent, jeigu jo tėvas būtų buvęs amerikietis, o motina anglė, — jis būtų tapęs amerikietis Churchillio šešėlyje.

Beje, Churchillis per būsimus rūmų rinkimus žada išstatyti savo kandidatūrą į parlamento narius.

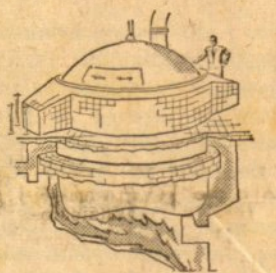
Joks kitas Amerikos alus neturi tokį skonį kaip STROH'S

nes...

Joks kitas Amerikos alus nėra taip gaminamas kaip STROH'S

Milžiniškuose vario katiluose Stroh's yra gaminamas virš atviro liepsnos... gaminamas 2000 laipsnių ugnimi. Joks kitas Amerikos alus nėra šiuo būdu gaminamas. Tik atvira ugnimi gaminamas duoda patį geriausią alaus skonį... duoda tokį puikų skonį, kurio joks kitas alus negali prilygti.

Stroh's
Jis yra šviesesnis!

DABAR UŽ VIETINES KAINAS!

Jums patiks

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

KAIMYNAS

WOLFGANG EBERT

"Ir kodėl ji tai padarė, kaip jūs manot?" paklausiau pono Krueger, kuris sėdėjo vienmarškinis už virtuvės stalo ir pusryčiauo. "Todėl, kad mes turėjome iš čia išsikraustyti... todėl. O kalti dėl visko yra tie tipai iš butų skyriaus, tik jie. Jų sąžinė nešvari, šitai aišku... Jūs galite drąsiai taip savo laikraščiu parašyti tegu jie pasiskaito, šitie ponai iš butų skyriaus!" kalbėjo jis ir skrečiavo rankomis, vienoje laikydamas sumuštinį. Pro atsegiotus marškinius matėsi, jo tamsiais plaukais nužulęs krūtine.

"Paklauskite jo, jis tą patį patvirtins. Tai mūsų kaimynas", pridėjo jis ir parodė į vyrą, kuris stovėjo už jo prie lango, atsukęs mums nugarą. Vyras apsivilkęs odiniu švarku, buvo smulkaus sudėjimo, ilgaus banguo-tais plaukais. Jis atrodė neringas. Dabar jis lėtai atsiskuko ir pasižiūrėjęs į pono Krueger nugarą nieko nesuprantančiu žvilgsniu, vėl nusigrėžė į langą.

Virtuvėje buvo tamsus lapkričio rytas. Lempa degė. Ponas Krueger pasilenkė per stalą į mane: "Žinot, ji labai tai paveikė!" šnabždėjo jis, lyg bijodamas, kad anas neišgirstų. — "Baikit gi pagaliau!" prakalbėjo vyras prie lango, "baikit kartą apie tai kalbėti, aš prašau jūsų!"

"Taip, taip, jūs esate labai paveiktas, ir galite ramiausiai prisipažinti, nes aiškiai matosi!" pasakė ponas Krueger ir pasižiūrėjo

į mane, lyg pritarimo prašydamas.

"Bet tai juk visai suprantama... ji tikrai buvo širdingas žmogus, ir visi ją mėgo... visi. Galiu jums pasiūlyti?" paklausė ponas Krueger ir pastūmė man lėkštę su sumuštiniais. — "Aš jau po pusryčių... bet, sakykit, kaip iš tikrųjų buvo. Jūs turėjote išsikraustyti, netiesa?"

"Taip ir buvo..." pritarė jis, "visai, kaip jūs sakote... šiaip taip mums pavyko surasti šį butą, ir taip įsimaišė butų skyrius ir norėjo mus išmesti."

"O kada jūs turėjote išsikraustyti?"

"Šio mėnesio pradžioje... matot, kaip skubu jiems buvo! Štai, paskaitykite — tai laiškas, kurį jie mums atsiuntė. Nedelsiant galit jį paskelbti laikraštyje. Jis ištraukė iš kelnų kišenės suglamžytą laišką. "Ir neužmirškite parašyti, kad viso šito kaltininkas yra butų skyrius."

Vyras prie lango braižė ant aprasojusio stiklo kryžius ir apskritimus. Jis akimirksniu sukluso, paskui man atrodė, lyg jo kūnas sutrūkiotų nuo užgniausto vidinio juoko.

"Kada atėjo laiškas?" paklausiau aš.

"Kada? Rodos ketvirtadienį", kalbėjo Krueger, kramtydamas pilną burną. — "Laiškas atėjo pirmadienį!" neatsigrėždamas pasakė vyras prie lango. — "Pirmadienį? Argi pirmadienį?" Na, galbūt. Vistiek nebesvarbu. Jeigu jis sako, kad pirmadienį, tai

taip ir bus", kalbėjo ponas Krueger.

"Ir šitas laiškas iš butų skyriaus, jį taip sukrėtė?" paklausiau.

"Ji visai pasimetė! Mes būtumėm turėję išsikelti į kitą miestą, o ji nenorėjo iš čia važiuoti... Velniai žino, kodėl?" jo veidas buvo nuoširdžiai nustebęs. Vyras prie lango perbraukė ranka plaukus ir trumpai žvilgtelėjo į jį. — "Tikrai, kitaip aš negaliu to išsiaiškinti... O gal jūs galėtumėt paaiškinti, kaimyne?" Vyras prie lango tylėjo.

"Matot, ir jam taip atrodo. Jis gana artimai ją pažino. Galų gale, juk buvo mūsų kaimynas. Svarbiausia, nei mažiausios permainos nebuvo galima joje pastebėti, prieš tai. Nei mažiausios."

Ponas Krueger pasižiūrėjo į mane, lyg norėdamas patikrinti, kokį įspūdį padarė jo žodžiai. "Ji man dar pamojavo, kai rytą išėjau iš namų!" Jis pakratė galvą ir abiem rankom pakėlė prie lūpų kavos puodelį. Vyras prie lango peržvelgė pono Krueger nugarą, lyg netikėdamas, kad iš viso gali būti tokių žmonių.

"O juk šiaip, ji man visuomet viską pasakydavo... viską. Aš viską apie ją žinojau!" šaukė Krueger. Vyras piktai nusišaipė ir toliau braižė keistus ženklus ant stiklo.

"Kiek ilgai jūs čia gyvenote?" pasiteiravau aš. — "Maždaug penkis mėnesius", atsakė Krueger. "Keturius ir pusę", pasakė vyras prie lango, nepasukdamas galvos.

"Matot, jis net tiksliai žino, kiek", sušuko Krueger, "jis jau buvo, kai mes atsikraustėm, ir labai daug mums tada padėjo. Aš bendrai neįsivaizduoju, kaip mes būtumėm be jo pagalbos susitvarkę. O dabar,

matot, kaip ji visa tai paveikė!" Jis nykščiu parodė į vyrą stovintį už jo.

"Bet kas gražiausia, paklauskite: — praėjus dviem valandom po to, gaunu laišką iš butų skyriaus, kuriame jie rašo, jog mes galį čia pasilikti... pagalvokite, dviem valandom vėliau!"

Vyras prie lango išsitraukė nosinę ir nusišluostė veidą.

"Kas ją atrado?" paklausiau.

"Aš!" pasakė Krueger ir bakstelėjo peiliu sau į krūtinę. "Aš ją atradau, kai grįžau vakare iš darbo".

"Tai turėjo būti baisu..." — "Ir, kaip dar baisu! Kai tik apie tai pagalvoju... Suprantat, grįžti į namus: kas čia, kur gi ji? Tikriausia nuėjo pas Gerdą. Žvilgtelėję į stalą, net vakarienė neparuošta. Aišku, stebiuosi. Žvalgaus po kambarį ir pamatau ją prie lango; taigi, ten, kur dabar kaimynas stovi... pamatau ją kabančią po lango skersiu. Turėj išsitraukiau kišeninį peilį, nupjoviau virvę ir paguldžiau ją ant sofos — čia, kur jūs dabar sėdite. Taigi, taip ji ir pasiliko begulinti... Su paprasta skalbinių virve ji tai padarė. Norit pamatyti?" Jis pastūmė stalą ir pradėjo versti po spintelės stalčius. — Pagaliau jis rado. "Stai... prašau" — ištiesė jis man virvę.

"Tikrumoje aš vis dar negaliu to perprasti; jis irgi ne. Netiesa, kaimyne, jūs irgi negalite to perprasti?" — Vyras prie lango krūptelėjo ir ranka suspaudė kaktą.

"Jūs neįsivaizduojate, kaip baisiai ji tai paveikė, todėl jis ir tyli!" pasakė ponas Krueger. — "Dvyliką metų, kaip mes buvome vedę... ir dabar ji šiaip pasiėlgė!" Jis

lengvai papurtė galvą, lyg priekaištaudamas. Vyras stovįs prie lango pasižiūrėjo į mane. Jo žvilgsnyje aiškiai išskaičiau: "gerai, kad jūs pats tai girdite, kitam pasakojant būtų netikėjęs!"

Ponas Krueger kramtė sumuštinį"... o juk ji niekuomet nesiskundė, ji visad buvo laiminga ir patenkinta. Netiesa, kaimyne, šitai juk jūs galite patvirtinti? Argi ji nebuvo laiminga?" Atrodė, lyg vyras prie lango būtų sustingęs. "Prakalbėkite, kaimyne... argi ji nebuvo laiminga?"

Vyras atvertė galvą į lubas, lyg laukdamas iš ten palengvinimo savo kančias ir staiga prasiveržė: "Ji buvo laiminga? Tai puiku, to tik dar ir tetrūko išgirsti — tai tikrai puiku! Ji buvo laiminga!"

Jis nutilo, matyt norėdamas įsivaizduoti, kaip iš viso galėjo kilti tokia mintis, tvirtinti ją buvus laiminga.

"Niekada ji nebuvo laiminga, niekada ji nebuvo laiminga!... niekada... niekada..." Užbaigė jis ir sudavė kelis kartus kumščiu į lango skersį. Aš stebėjau poną Krueger. Jis nepadarė nei mažiausios susidomėjimo kaimyno šauksmu. Pridėjęs prie lūpų dantų krapštuką, jis pasilenkė į mane ir prislopintu balsu kalbėjo:

"Taip, taip... ji buvo labai, labai laiminga. Pagaliau aš juk turiu geriau tai žinoti, aš gi buvau jos vyras. Anas", jis praskleidė rankas, lyg paaiškindamas, prie lango stovintį vyrą nežinojimą ir prašydamas sau pritarimo, "anas ten, buvo juk tik kaimynas..."

Iš vokiečių kalbos vertė, Z. K.

Valstybės išdavikas

ED. KARNĖNAS

Kai 1941 m. vokiečiai okupavo Lietuvą, ne kartą teko pagalvoti, kad Gestapas gali panorėti "susipažinti" su buv. Klaipėdos krašto visuomenininkais ir kai kuriais pareigūnais, kurie 1939 m. kovo mėn. 22 d. pasitraukė į Didž. Lietuvą. Buvo pavojinga susitikti su tais asmenimis, su kuriais teko dirbti Klaipėdos krašte ir kurie vėliau patsidavė vokiečiams ir išdavė savo valstybę. Iš paštininkų tarpo tokiais buvo Otto Boehnke ir Jonas Špikeraitis.

Kada politinė kova Klaipėdos krašte siekė kulminacinį punktą, mes dažnai stebėdavomės, iš kur Karaliaučius ir Berlynas taip greit ir gana tiksliai ima žinias iš mūsų veiklos. Buvo atkreiptas dėmesys į Klaipėdos pašta, kuris politiniame ir kultūriniame gyvenime vaidino žymų vaidmenį. Jame dirbo apie 250 tarnautojų, daugumoje vietos kilimo lietuvių ir vokiškos kilmės, kurių žymi dalis buvo čia likusi toliau tarnauti iš vokiečių laikų.

Nors ir mes galėjome per pašta, telegrafą sekti vokiečių generalinio konsulato gyvą veiklą ir kitų vokiečių politinių veiksmų judėjimą ir ryšius su Trečiuoju Reichu, bet per "Vaterlandui" ištikimus ir vokiečių markėmis papirktus pašto tarnautojus, kurie prisidengdami net lietuviškose organizacijose dalyvaudavo, ir priešingoji pusė galėjo sekti mūsų politinius veiksmus.

Krito į akis dviejų žymesniųjų pašto valdininkų įtartiną draugystę ir jų perdrąsus provokatoriškas elgesys su kitais tarnautojais. Savotiškas buvo Otto Boehnke, pas pašto viršininką turėjęs gerą akį kaip nepamainomas radijo specialistas ir šiaip universalus pašto valdininkas, kelių skyrių vedėjas, vienu tarpu net pajūrinės radijo stoties vedėju buvęs. Kuklesnis buvo, žemaitiško tipo, jo draugas Jonas Špikeraitis, buvęs savistovus Klaipėdos krašto telefono-telegrafo tinklo viršininkas.

Pirmasis, O. Boehnke, anksčiau buvęs vokiečių kariuomenėje grandiniu, pašto tarnybon čia pateko pačiomis pirmomis dienomis (1923), buvo labai uolus, kalbėjo puikiai lietuviškai pagėgiškų tarmė, lapės gudrumo ir drąsumo tarnautojas.

Antrasis, J. Špikeraitis, kilęs iš lietuviškos šeimos nuo Kretingalės, mažas būdamas vokiškai nemokėjęs, dargi, kaip jis pats pasakojęs, už nesimokymą vokiškai net mušti gavęs nuo mokytojo. Geras lietuvių kalbos mokėjimas žodžiu ir raštu, iškalbingumas, leido jam iškilti lietuvių visuomenės veikėjus ir net į Krašto Seimelį lietuvių atstovu patekti. Nuo jo negalėjo būti niekas slepiama, nes jis sukinėjosi tarp lietuvių politinei veiklai vadovaujančių asmenų, dalyvaudavo slaptuose pasitarimuose.

Kai buvo suimtas Otto Boehnke, — mažai kas besistebėjo. Bet kai tuojau po jo į saugumo rankas pateko J. Špikeraitis, — kaip perkūnas trenkė lietuvių visuomenę. Tik abiejų greitas pabėgimas visus įtikino, kad ir Krašto Seimelio atstovas J. Špikeraitis yra buvęs vokiečių šnipas, Lietuvos valstybės išdavikas.

Tik tuodu "draugus" išaiškinti sužinota, kas Klaipėdoje įrengė žirnelį ir juo trukdė Klaipėdos radijo stoties lietuvių politinę programą, kas vokiečių spaudai išduodavo svarbesnius mūsų įstaigų raštus, kas teikė žinias iš mūsų kulių. Buvo kartu ir juoko prisiminus, kai pačiam radijo trukdytoji O. B. buvo pavesta specialiu aparatu išaiškinti radijo trukdytoją

vaikščiojant po miestą, važinėjant į užmiestį...

1946 m. Oldenburge sutikau J. Špikeraitį panašų žmogų. — Sveikas, ponas Špikeraiti! — sušukau prie autobuso į Hannoverį, nebūdamas tikras, kad pataikiau.

— Sveikas, — nustebeš atsakė gerai pažįstamas balsas.

— Visai nepasikeitė, nepasinau per tiek metų! — stebėjauši šypsodamasis, prisiminęs kada paskutinį kartą jį mačiau Klaipėdoje.

— Ir pats dar kaip anais metais Klaipėdoje, — atsilygino komplimentu.

Po to mudu ne kartą Oldenburge buvom susitikę ir atvirai išsikalbėjome apie viską. Bet daugiausia kalbėjome apie tautą ir žmonių likimą apie anuos gražius laikus Lietuvos pajūryje ir apie aplinkybes, kurios priverstė jį persimesti į vokiečių pusę ir tapti Lietuvos išdaviku.

— Stebiuosi, kaip sveikas nepaguldei galvos už Trečiąjį Reichą, kaip padarė dažnas "Naujosios Europos" entuziastų? — kalbėjau jam kita proga.

— Po "Anschluss'o" aš grįžau prie savo tarnybos į Klaipėdos kraštą ir visą karo metų joje išbuvau kaip nepamainomas. Lietuviams nekenčiau.

— Kaip seni pažįstami, dabar, kada nėra nei Lietuvos, nei Trečiojo Reicho, mudu vienas kitam nepavojingi, — ėjau prie reikalo, — tad papasakok man atvirai, kas tave, kaip lietuvių ir dargi lietuvių visuomenės veikėją, seimelių atstovą, nuvedė tokiu negarbingu keliu?

— Viena iš pagrindinių priežasčių — mano suvokietėjusi žmona, — aiškinosi jį apgailestaudamas. — Be to, kaip pats žinai, turėjo įtakos ir mano tarnybiniai blogi santykiai su Klaipėdos centr. pašto viršininku inž. R. A., kuris buvo kartu ir pašto inspektorium visam kraštui. Jis vertė mane, kaip telefono-telegrafo tinklo viršininką, paklusti jam, o aš jam tos teisės nepripažinau.

Apie tai, kad jo perėjimui į vokiečių stovyklą lėmė neišvengiamas Klaipėdos krašto "grįžimas" Vokietijai ir vokiečių markės, — jis neužsiminė. Ar jis bandys kada su visa šeima grįžti į savo tautą? klausimas, kurį nulems tolimesnė jo šeimos materialinė būklė ir Vokietijos ateitis. Sunku jam rasti kelią atgal. Čia jau daugiau negu Lietuvos "sūnus palaidūnas"...

Tai yra lyg ir nekrologas, nes Jono Špikeraičio nėra, o yra su trumpinta ir suvokietinta pavarde žmogus, kuris prieš kelis metus Klaipėdos krašte buvo populiarius lietuvis...

SKAUTAI

ATLANTO PAKRAŠČIO SKAUTŲ VYČIŲ SĄSKRYDIS

Atlanto pakraščio skautai vyčiai jau kuris laikas energingai reikiąsi skautiško bei studentiško jaunimo veikloje. Šio Rajono vyčiams vadovauja ps. V. Pileika.

Balandžio 23-24 d.d. ps. Pileika kviečia visus šio Rajono vyčius ir kandidatus dalyvauti sąskrydyje, kuris įvyks Lietuvių Parapijos Senosios Mokyklos Patalpose, Congress Ave., Waterbury, Conn. Sąskrydžio tema — Asmenybės ugdymas. Programoje, kuri prasidės šeštadienį 1 val., yra pramatyta visa eilė pasikaitų, bendri užkandžiai (paruošia Waterburio skautų tėvų k-tas), vienetų vadų raportai, šeštadienio vakare laužas (tema: Tėvynė), po jo — pasilinksminimas.

Paskaitas skaitys: v. s. A. Saulaitis — Vyčiavimas; s. kun. St. Yla — Būdo ugdymas; s. a. Matonis — Nagingumas; v. sl. V. Strolia — Pasiruošimas lauzui ir paties laužo pravedimas; dr. A. Šerkšnas — Protinė higiena; ps. R. Šilbajoris — Tarnavimas; ps. V. Pileika — Veikla būreliuose; ps. A. Banevičius — Pasiruošimas vyčiams (tik kandidatams); s. A. Matonis — Rajoninė veikla.

Sąskrydyje bus taip pat priimtas Rajono veiklos planas ir rezoliucijos.

Visi vyčiai ir kandidatai kviečiami sąskrydyje gausiai dalyvauti.

R. K.

JŲRŲ SKAUTŲ TUNTAS CHICAGOJE

Pastaruoju laiku Chicagoje susiorganizavo Baltijos Jūros jūrų skautų tuntas. Tai yra pirmas toks tuntas Lietuvos Skautų Brolijos istorijoje. Tuntą sudaro jūrų budžių vienetas, kpt. M. Kukučio j. sk. laivas, Nidos j. sk. laivas ir jaunesn. jūrų sk. Žilvino laivas. Tuntininkas yra jūrų psktn. E. Jasiukaitis, skautaujas 20 metų, 1942 m. lankęs dr. Didžio vadovautus buriavimo kursus, o 1948 m. paruošė ir išleido knygą "Jūrų skautų ABC".

Prie vieno turimo plaukiojimo pastato norima šiemet įsigyti dar tris.

LSS Pirmios P-kui v. s. Dr. V. Čepui ir LSB Vyriaus. Sktn. v. s. Stp. Kairiui, jų Chicagoje viešėjimo metu, šis tuntas per j. s. K. Aglinską įteikė lietuviškus jūrų skautų vimpilus.

Jūrų psktn. L. Knopfmillerio pastangomis Wabash Railroad Co. dirbančių lietuvių ir amerikiečių tarpe buvo surinkta \$22.00 aukų, kurios Velykų šventėms buvo nusiųstos "Aušros" tuntui Rennhofe, Vokietijoje.

BOSTONO SKAUTŲ ŽINELĖS

Bostono ŽALGIRO skautų tuntas balandžio 29 — gegužės 1 d. savaitgalį "Camp Kirby" stovykloje rengia pavasarinį skiltininkų kursą. Dalyvauja visų vienetų skiltininkai ir pasikiltininkai. Lietuviškai pra-

* SPAUDA *

NUO PRIEŠŲ — APSIGINME, DIEVE, SAUGOK MUS NUO DRAUGŲ

Laikraštis SEJA, 1955 m. kovo mėn. Nr. 3 (23), paskelbė buvusių (tariamai?) Lietuvos Laisvės Armijos (LLA) narių pareiškimą lietuvių visuomenei būdingą tuom, jog VLIKą sudarančių partijų nesantaikas vaizduojanti, nelemtoji kreivė tebešiuoliuoja beatodairios į dausas.

Pareiškimo turinys — fanatiškai srovinis, o stilius — nuodotai patetiškas. Tiems, dviems elementams vyraujant, suprantama, jog netenka tikėtis teigimų objektyvumo, ar dievažiemosi nuosirdumo.

Dėl esmingesnių pareiškimo teigimų pasakytina:

Tiesa, jog LLA buvo nepriklausoma organizacija kovai dėl Lietuvos laisvės.

Tiesa, jog LLA pritarė visuotinam patriotiškosios lietuvių visuomenės sąjūdžiui organizavusiam VLIKą ir iki antrosios rusų okupacijos (1944), priešvilkinių tendencijų nebuvo pasireiškę.

Penttosios pareiškimo pasitraips teigimai — tėra tik subjektivi LLA narių priesaikos teksto interpretacija.

LLA organizacijos nuostatai, nesaistė narių partinio ar pasaulėžiūrinio priklausomumo, bet komunistai ir asmenys abejingi Lietuvos nepriklausomybės idėjai — buvo nepriimami.

Užsistojimas, dėl nelegalaus buvusios organizacijos vardo naudojimosi, be abejo, yra tauri pareiga buvusiems tos organizacijos nariams. Ta prasme, pareiškimo skelbėjų pastangą tektų skaičiuoti girtina, bet tik tiek, kiek ji reikalauja liečia. Tuo tarpu dar nežinia ar būta rimto pagrindo protestavimui?

Sunku įsivaizduoti, jog pareiškimo skelbėjai nenusivoktų, kad toki "pareiškimai" yra blogiausia priemonė dabartinių VLIKo vidaus negalavimų šalinimo pastangose, kur dera išmintingas santūrumas. Aistras kutenančių

mintoje "Kirbynėje" ir vėl skambės jaunatviškas juokas ir daina prie laužo, o dienos bėgs įtemptame darbe.

Žalgirio tunto naujojo būklo puosimo varžybos baigiamos bal. 21 d. Jame atsispindės vienetų veikla, dvasia ir skautiškas darbas. Vienetų darbus šiose varžybose vertino komisija iš s. M. Manomaičio, ps. A. Treinio ir v. sl. R. Mieželio.

Naujasis Žalgirio tunto jūrų sk. vienetas pavadintas "Perkūno" valties vardu. Valčiai vadovauti paskirtas v. sl. inž. Romas Veitas.

Skautų tvarkoma Bostono jaunimo skaitykla vis augs. Jau turima apie 350 knygų, kurias suaukojo skautų būčiai. Knygas skaityklai dovanojo: Šv. Petro parapijos klebonas kun. Pr. Virmauskis — 20 knyg., Tėvynės Mylėtojų Dr. ja per sk. rėmėją J. Tuinylą — 25 knyg., A. Bačiulis — 114, A. J. Petrauskas iš Seattle, Wash., — 28, "Dipukė iš Bostono" — 32, ponias M. R. iš Bostono — 43, A. Kazlauskas — 21, M. Virbalas — 20. Skaityklai Skautų Aidą ir Mūsų Vytį užsakė Dr. B. Kalvaitis, M. Virbalas — Keleivį, Darbą ir kalendorių. Ponias McCormick iš So. Bostono padovanojo 10 plokštelių.

Skautai visiems aukotojams taria nuoširdų D E K U I !

Stud. Sk. Korp! Vytis Bostono skyriaus sueigoje senj. Tadas Naginionis atsisitatydo iš skyriaus p-ko pareigų. Nauju p-ku išrinktas senj. Apolinaras Treinys, kuris jau ir anksčiau gražiai reikėsi vytičių veikloje. Šioje sueigoje junj. Algirdas Banevičius davė Korp! Vytis senjoro pasižadėjimą. Korporacijas spalvas naujam senjorui įteikė Korp! Vytis garbės narys prof. Ig. Končius. — SKS —

Bostono Lietuvių Vyrų Choras, vadovaujamas muz. Gaidelio, plačiai reikiąsi Naujosios Anglijos lietuvių ir kitataučių parengimuose.

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, o jų tarpe garsiosios SMITH-CORONA, bet kurios kalbos raidynais, — išsimokėtina. Naujais modeliais. Lietuviškas raidynas greta pilno ir nepakeisto amerikoniško. Kainos nuo \$67.50 ir augščiau.

V. BARTKUS. Adr.: 1431 East 66 St., Cleveland 3, Ohio.

VANAGAITIS

KNYGA

gaunama Dirvoje. Siųskite \$2.00 ir labai daug patsite apie Amerikos lietuvių gyvenimą.

DIRVA: 1272 E. 71 St. Cleveland 3, Ohio

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

Grazios spalvos

- Tamsiai pilka
- Rausva
- Raudona
- Oranžinė
- Žalia
- Mėlyna
- Ruda
- Juoda

Berniukų plaunami Sanforuoti* Dansheen

Užtraukiami puspalciai

Pasiūti iš puikaus plaunamo Zelan, tos po visą valstybę reklamuotos neperšlampamos medžiagos. Visiškai sanforuoti tiksliai dydžiu ir po daugelio plovimų. Gražiai suauostos medžiagos su užtraukiamu priekiu. Dabar naujų spalvų pavasariui ir vasarai. Dydziai 8 iki 18.

Pašto ir telefono užsakymai priimami. — Šaukite CH 1-3000

The May Co.'s Basement Boy's Clothing Department

2.99

NEMOKAMAI VERTINGOS DOVANOS

Pašaukit mus ar atneškite savo drabužius valymui ar skalbimui.

Jūsų

EZELLA Cleaners

7005 Superior Avenue

(Prie pat Ezella Teatro)

HE 1-4646

(18)

Popiežiai ir Lietuva

KUN. M. VALADKA

Vietomis recenzentas stebina jau tiesioginiu nesąžiningumu. Paimkim tokį pavyzdį. Recenzentas nori parodyti, kad mano mintys apie Teodoriką yra ne teisingos. Nors aš savo darbo 58 psl. parašiau, kad "Savo artimiesiems Teodorikas siūlė kreiptis į augsto išsilavinimo romėnus, tokius kaip Cassiodoras, iš kurių jie gali pasimokyti"... Man svarbu buvo parodyti, kad Teodorikas norėjo pasinaudoti tomis civilizacijos gėrybėmis ir ta pačia kryptimi jis veikė ir į savo artimuosius. Kitaip tikrumoje ir negalėjo būti. Juk Teodorikas su savim negalėjo augstesnių kultūrinių pradmenų į Romą atsinešti. Pakanka, kad jis suprato reikala naudotis senojo pasaulio kultūrinėmis vertybėmis.

Man ypatingai rūpėjo patirti — ar nors vienas popiežius panašiai elgėsi, kaip šis stabmeldis?

Recenzentas net nemėgino popiežių garbę apginti, jam pakako, matyt, tik to, kad mano pagrindinės idėjos būtų priekaištais ir abejojimais sukeliančiomis pastabomis supainiotos ir nepasiektų tiesą patirti.

Recenzentas mano daug laimėjęs sakdamas, kad Karolis D. mano klaidingai pavaizduotas. Tik čia J. Jakštas jau visai keistai pasielgia. Jis tvirtina, kad kun. Valadka Karolį D. nori pavaizduoti mokslininku. Jis paima iš mano knygos 90 psl. sakinį: "Pats Karolis mokėjo lotynų ir graikų kalbas, nes jis skaitė graikų klasikų autorius". Čia jis sustoja ir tuojau pat daro išvadą, kad aš Karolį D. laikau mokslo žmogumi. Bet jeigu J. Jakštas nebūtų tyčia nukandęs mano antrosios dalies sakinio, kur aiškiai pabrėžta: "Bet tvirtinti, jog jis pats buvo mokslo žmogumi, dar nėra jokio pagrindo". Kam buvo reikalinga taip rašyti, negaliu suprasti? Juk artimiausiam 91 psl. mano buvo dar pridėta: "kad Karolis D. neturėjo pakankamai laiko studijoms, nuolatiniai karai paglemždavo visą jo dėmesį".

Recenzentas surado, apsidžiaugė ir olimpinio išdidumu pareiškė: tokio karaliaus, kaip Kazimieras Del Bold visai nebuvo. Betgi Kazimieras Plikasis, turbūt ir J. Jakštas sutiks, tikrai buvo. Na, o kaip atsirado nelemtas de Bold?

Autorius gyvena nuo spaustuvės už 800 mylių. Korektūros siuntinėjamos susipainioja. Ar tai naujiena? Korektūros klaida angliškoje transkripcijoje ir dar prie to paprasta korektūros klaida. Tai ir viskas. Tat recenzentas, kaip istorikas, greičiau, negu kas kitas, turėjo tokių neisvengiamų klaidų varduose ir datose atsiradimą suprasti.

Savo knygoje aš iškėliau dabar mums jautrią mintį, kad žydų tautai padėjo išlikti gyvai, pirmoje eilėje, jos tautinė religija. Jie savo dvasios vyriausiu vadu nelaikė asmens iš svetimos tautos kilusio. Žydų tautinė religija ir žydų tautinė mintis nedalomai sutapo ir sutvirtino žydus tūkstančių metų nepaliaujamoje kovoje dėl išsilaikymo. Ir žydai nepražuvo. Jie laimėjo.

Man atrodė, kad būtina kalbėti ir apie Amerikos lietuvių, kurie buvo išsivadavę iš klero įtakos, bet paskutiniu metu vėl patenka į svetimųjų kontrolę. Mūsų religingi žmonės nesigaili pinigų bažnyčioms ir kitiems papapiniams pastatams. Bet visas lietuvių sukratas turtas, deja, ne lietuvių rankose. Juridiniai, lietuvių vargingomis pastangomis sukurti milijoninių nuosavybių savininkai yra svetimų tautų žmonės, kurie turi teises bet kada lietuvių iš ten pašalinti. Ir kai jiems tai parūpsta, lengvai taip padaro.

Ar galima laikyti mano ar kieno nors kito nusikaltimu, jei-

gu išreiškiama natūraliai išplaukianti mintis, kad tautinė religija mus apsaugotų ir nuo ištautėjimo ir praktiškame gyvenime daugiau pasitikėjimo savo jėgomis mums suteiktų.

Atsimindamas visas šias aplinkybes savu darbu pirmučiausia norėjau išlaikyti tas miglas, kurios supa kai kurių mūsų tautiečių galvas. Man rūpėjo parodyti, kad dar šiandien mūsų tarpe tebėra nemaža vidurinių amžių piliečių, sukaustytų dogmų galybe ir taip pat aš troškau, kad mūsų lietuviai, pažinę praeitį ir jos klaidas, atsikratytų nuo tos slegiančios dvasios.

Man rūpėjo atkreipti dėmesį visų tų, kurie sutinka pasilikti viduramžių piliečiais, nes, esą, Tomas Akvinietis mums taip suformulavo Aristotelio filosofiją ir padarė mus ištikimais, nekritiškai viską priimančiais Romos pasekėjais.

Man rūpėjo įskiepyti tą mintį, kad mes turime daugiau pasitikėti savo tautos genijum, mūsų žmonių protu ir išmintimi. Man būtų mieliau skaityti lietuvišką Aristotelį, turėti lietuvių Tomą Akvinietį, kurio siela širdis ir protas dirbtų garbingai lietuvių tautai, bet ne svetimųjų gerovei.

Mano darbas neturėjo tikslu tyčia ką nors juodinti ar patiekti sugalvotus dalykus, kurie sudarytų kokias nors klaidingas skaitytojų nuotaikas.

Mano vienas nuosirdus noras patarnauti broliams lietuviams, susisiejęs su savo tautos problemomis, vedė mane per visą mano knygą. Todėl aš laukiau ir nuosirdaus prie mano darbo priėjimo. Savo puslapiuose nieko užgaulaus ir papiktinančio nedėdama, tokios pat rimties tikėjimas ir iš kiekvieno skaitytojo, ar tasai skaitytojas vėliau rašys recenziją, ar pasitenkins mano minčių sugromuliojimu.

Deja, recenzentas J. Jakštas bejėškodamas priemonių mano darbą savotiškai nušviesti, pataligoje pagaliau suranda svarbiausį savo argumentą. Girdi, knyga esanti siauros pasaulėžiūros rėmuose parašyta... propagandinė literatūra. Tai yra grynas prasimanymas.

Ar mano knygoje iškelti kurie nors papriniai ar sroviniai reikalai? Ar panaudotos kurios nors netikros ir propagandinės situacijos, kurių tikslas melagingai bet kurį istorinį įvykį nušviesti? Tik autoritetingi šaltiniai, tik pagarbos vertų asmenų pasakymai buvo mano darbo panaudoti.

Tikrieji mokslininkai nežino vadinamos "sulyginimo" sistemos, jie gali turėti įvairias nuomones apie istorinius įvykius, bet jų panaudojimas, jeigu greičiau to esama ir kitokių nusistatymų, jokių būdu negali būti palaikytas kažkokiu siauros pasaulėžiūros pasireiškimu. Ne atskira grupė, ne kuri nors srovė, bet visa lietuvių tauta ir ištisai visa lietuvių problema man rūpėjo.

Visos tautos likimu besirūpinimas ir mėginimas kiekvienam lietuviui artimai ir gyvai pulsuojančias idėjas iškelti, nėra ir negali būti nei siauras, nei propagandinis. Šitoksai netikras mano siekimų ir tikslų iškraipymas tik viena gali reikšti, kad recenzentas J. Jakštas nusprendė atsistoti tarp mano nuosirdžių pastangų lietuviui padėti ir to paties lietuviui, kad mano nuosirdžios mintys pakibtų ore.

Draugų, kurs paskubėjo recenzento J. Jakšto kritika pasinaudoti, prašau ir mano šį atsakymą, vardan tiesos, perspausdinti.

Redakcijos pastaba: Laikydami dėsnio, kad reikia išlaikyti ir antrą pusę, dėjome šį kun. M. Valadkos pasisakymą. Tuo šį reikalą ir baigiame.

Vaizdas iš Los Angeles apylinkių, kada miškų gaisras grąso sunaikinti naujakurio sodybą.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Malonėkite artimiausiam Dirvos numerį atpausti šį mano viešą laišką:

KOLEGAI LIUTUI GRINIUI

Mielas Bičiuli,

Nors Tavo paskutinis viešas laiškas buvo adresuotas kolegai Zenonui, tačiau prisiminęs mūsų darnaus redakcinio darbo laikus, noriu viena kita mintimi pasidalinti.

Pirmiausia, jungiuosi prie Tavošios minties, kad Liet. Stud. S-ga JAV yra pavienių narių organizacija, bet ne kokių organizacijų federacija. Ta mintis yra skleidžiama dabartinės Centro Valdybos, ta pati mintis vyrauja daugumoje studentijos.

Man nevisai aišku darosi, kad Patsai, būdamas vienas iš dabartinių rinkiminių taisyklių kalvių, šiame laiške joms prieštarauji ir kartu jungiesi prie tos grupės kandidatų, kuri paskutiniame studentų suvažiavime nenorėjo to klausimo liesti ir prieš tai aštriai pasisakė spaudoje. (S. Ž. Nr. 25).

Mano įsitikinimu dabartinė rinkiminė sistema ir nenorint verčia asmenis grupuoti. Ji gal ir gera politinės veiklos plėtojimo, bet nepriimtina kultūrinės organizacijos rėmuose. Dabar, sekant studentijos gyvenimą, susidaro įspūdis, kad studentijos visa veikla ir yra praversti atskirų sąrašų kandidatus į sąjungos valdomuosius organus. Kiek čia išliejama energijos, kiek sugaištama laiko ir sunaudojama periodikos puslapių, kad tik įrodytume, kad šio sąrašo kandidatai geriausiai. Tuo pačiu įnešama savotiškos grupinės antipatijos vietos skyrių veikloje.

Jei mes šiandien turėtume paprasto populiarumo rinkiminę sistemą, arba gal geriau, kaip kas yra iškėles sugestijas, vietovių kandidatų sąrašus, tada nereiktų skirstyti į grupinius sąrašus, bet būtų vietovės interesas savo kandidatus praversti ir tokiu būdu surastų visi bendrą kalbą ir darbą. Gi spaudos puslapius panaudotume kultūrinių problemų nagrinėjimui.

Kitas klausimas, kuris man kniuoti, yra Paties padarytos užuominos, kad "kitai buvo su atskirais ateitininkiško sąstato kandidatais. Trijuose rinkimuose matėme atskirą sąrašą, kuris ir be viešos sankcijos ir atvirai nepripažįstant, buvo vien ateitininkų". Šis teigimas Paties man naujas, nes šiais metais santariečiai garsindami savo sąrašą tą jau yra kartoję. Tačiau pasakysiu, kad Patsai čia jau per daug drąsiai teigi, kad ateitininkai buvo kieno nors siunčiami ir specialiai sudarė sąrašą. Man, manau, yra geriau žinoma, kad ateitininkų vadovybė niekad nesvarstė kandidatų sąrašų, niekad nerinko kandidatų ir nesuntė asmenų į sąjungą reprezentuoti ateitininkijos. Jei santariečiai šiemet didžiūojasi, kad jų sąrašas visad susidėjo ir iš skautų, tai tegu nepamiršta, kad ir taip vadinamam ateitininkų sąrašui skautų yra buvę, tik deja, jų iškaba nebuvo dedama,

nes buvo žiurima į asmeninį sugebėjimą. Iš kitos pusės ir niekad nebuvo galimybės sudaryti mišrų sąrašą, kuriame šalia skautų, ateitininkų būtų buvę santariečių arba jų pirmtakų nepriklausomųjų. Manau dar Pats prisimeni, kaip praeitais metais sudužo Tavo planas mano kandidatūrą įjungti į nepriklausomųjų sąrašą. Nemanau, kad to priežastis būtų buvusi mano organizacinis nesugebėjimas, bet tikriausiai, kad buvau "trepnas". Esant tokiai padėčiai ir teko panašius įsitikinimų žmonėms burtis į vieną sąrašą, nes kaip parodė Clevelando mėginimas, kad be užnugario į rinkimus neikiškosios.

Būtų ilgesnė kalba ir apie dabartinį mišrų sąrašą, po kuriuo pats entuziastingai dedi savo sąrašą. Šiandieninė studentija jau yra pajėgi atskirti asmenis ne tik iš vardo, bet ir iš nuotaikų bei darbų.

Manau, kad būsiu pasidalinęs viena kita mintimi ir nebenaudosiu daugiau "Dirvos" skilčių, nes reikalui esant galime ir privačiai pasikalbėti.

Kolegišką pagarbą reiškias
Pranas Joga

BEVEIK LINKSMAI VALANDAI

ATENTATAI IR ŠNIPAI...

Atentatai — geriausia reklama didiesiems valstybės vyrams. Juk kas iš pasaulio galiūnų nėra pergyvenęs prieš jį ruošytų atentatų? Tik tas, kuris faktinai buvo joks galiūnas, joks didis valstybininkas.

Šią geležinę tiesą žinojo ir Vliko Vykd. Tarybos pirmininkas, todėl, nuvykęs Muenchenan apsisukė, esą tikra, kad prieš jį kas tai ruošias atentatą...

Muencheniškai tuoj pat alermavo Vliko aplinką ir susijaudinę jieškojo siūlo į tuos atentatininkius, nes gi reikėjo nuo jų apsaugoti.

Po kruopščių tyrinėjimų paaiškėjo, kad Vliko aplinka, o taip pat ir opozicionieriai, pirmą kartą iš muencheniškų sužinojo apie tą "atentatą". Tiesa, buvo konstatuota, kad tasai valstybininkas, net du kartu alermavo vietos policiją: vieną kartą — esą iš jo pagrobti valstybinės svarbos dokumentai ir antrą kartą — esą prieš jį, kaip ekziliinės vyriausybės galvą, tikrai ruošiamas atentatas!...

*

Sovietų "šnipas" pas Vliko Vykd. Tarybos pirmininką. Nepasisekus išgarsėti didžiu valstybės vyru, Vykd. Tarybos pirmininkui kaip iš dangaus nukrito proga kitaip pagarsėti.

Į V. Tarybos biurą atvyko kiek fantazuojantis lietuvininkas. Jį be jokių ceremonijų perdavė čia pat iškviestam vietos kriminalinės policijos valdininkui, kaip sovietų šnipui.

Tasai valdininkas per porą minučių išaiškino, kad tai yra joks sovietų šnipas, o paprastas benamis lietuvininkas, gyvenęs vos už 50 klm. nuo Reutlingeno esančiame Stutgarte. Tada Vliko Vykd. Tarybos ir Lietuvybės išlaikymo Tarnybos šefas davė tam sovietų "šnipui" 5 markes,

ir įsakė vykti namo...

Spjaudydamasis tasai sovietų "šnipas" — Stutgarto benamių įnamis, grįžęs namo, guodėsi savo bičiuliams:

— Kiba velnias man ten papainiojo tą Žalkauską. Gelžinis tikrai būtų įvertinęs mano turimas žinias iš okupuotos Lietuvos, nes jų turiu daug daugiau, negu tie, kurie garsinasi Eltoje. Pauliukonis tikrai būtų paskelbęs Eltoje pasikalbėjimą su manimi, o su Gelžiniu būtume galėję padaryti visą eilę spaudos konferencijų... Būčiau nors keletą savačių geriau pagyvenęs, bet, mat, kaip visai biednas, tai ir nesiseka. Na, palaukit!

Š-atas

PER DAUG PSICHINIŲ LIGONIŲ

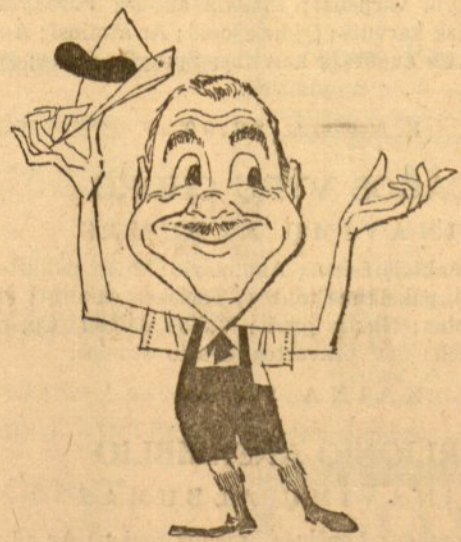
Amerikoje nuo įvairių širdies ligų kasmet į kapus nueina apie 750,000 žmonių. Tai didžiausia amerikiečių pabaisa.

Antroje vietoje, pagal paimamų aukų skaičių, eina vėžio liga susirgusieji. Vėžys pareikalauja kasmet apie 250,000 aukų.

Bet didžiausia JAV nelaimė yra ne čia paminėtos, bet psichinės ligos. Statistikos duomenys sako, kad apie pusę visų JAV gyventojų, besigydančių ligoninėse, serga įvairiomis psichinėmis ligomis.

Garsi pasaulinė premijuota rūšis

UŽ VIETINES KAINAS!

Kiekvienu įvertinimu, žinomu moderniam alaus gaminimo moksle, Pilsener yra nepralenkiamas tarp įvairių valstybių alaus.

P. O. C. rūšis premijavimu yra pagerbta daugeliu tarptautinių laimėjimų, o pralenkias pardavimo kiekis rodo jo padėtį šioj apylinkėj.

Gaukite pasaulyje garsios premijuotos rūšies už savo pinigus... gaukite P. O. C. Pilsener ir džiau kitės!

THE PILSENER BREWING CO. -- Cleveland, Ohio

Mums atrodė, kad ties šia juoti ir viso gyvenimo raizgiauria statistika, daugiau kaip nius.

ties kuo kitu, verta rimtai susimastyti. Pirmiausia, susimastyti visais JAV jaunuolio auklėjimo klausimais, o toliau pastudi-

Patar! kaimynui prenumeruoti
DIRVA!

Tiktai Gasas džiovina jūsų drabužius pigiai!

GASO drabužių džiovintuvas

kainuoja mažiau įstatyti ir pakartotinai naudoti už bet kokią kitą automatinio džiovintuvo rūšį! Ir jūs gaunate greičiausią, patogiausią džiovintuvą, koks tik yra — be drabužių kabinimo darbo, be viso rūšio užėmimo!

Virš 50,000 moterų negali klsty

Drabužių džiovintuvų gamintojai, pasiūla kuro įvairumą šioj apylinkėj praneša, kad jų pardavimai aiškiai parodo GASO pasirinkimą! ... Ir kur tikrai yra svarbu patikimumas ir ekonomija, svarbiausiose savo aptarnaujamose skalbyklose, 54 iš 55 yra GASO džiovintuvai!

Gaukite Savo Gaso Džiovintuvą DABAR ir SUTAUPYKIT!

• Gaso džiovintuvą yra lengva nupirkti... be įmokėjimo... 36 mėnesiams išmokėjimui... pridėdama prie jūsų Gaso sąskaitos.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

UNIJA PASMAUGĖ SENĄ DIENRAŠTĮ

Brooklyne, žurnalistų sąjunga savo perdideliais reikalavimais pasmaugė 114 metų senumo to miesto vienintelį dienraštį, "Brooklyn Eagle". 630 to dienraščio darbininkų, nuo šlaviko iki vyriausio redaktoriaus, neteko darbo. 315 žurnalistų sąjungos narių pareikalavo \$5.80 savaitinės algos priedo. Leidėjas sutiko pakelti tik \$2.40, nes 1954 metais laikraštis davė deficitą. Mat, New Yorko dienraščiai visada buvo tam Brooklyno laikraščiui didelė konkurencija. Žurnalistų mažiausia alga buvo \$131.50 savaitėje, bet jie reikalavo \$138.50, kaip moka New Yorko dienraščiai. Kai leidėjas pranešė, jog likviduos laikraštį, nes tiek mokėti negali, streikeriai manė, kad jis tik juokauja. "Brooklyn Eagle" turėjo tik 130.000 skaitytojų, kai New Yorko vienas kitas dienraštis turi iki 2,000,000.

Šis laikraščio pasmaugimo pavyzdys yra tik vienas iš nuolat pasikartojančių Amerikos gyvenime reišinių, kur unijos pasmaugia dideles įmones. Jos arba visai likviduojasi, arba persikelia į pietus, ir jų darbininkai, su šeimomis lieka be uždarbo. Dalis jų kitur išsikelia, o dalis turi imti kitus vietinius darbus už mažesnes algas.

Clevelando istorija

Clevelando trijų dienraščių tipografinio skyriaus uniistai jau pusę metų tąsosi su leidėjais, pastatę didelius reikalavimus. Prašo pakelti algas ir sutrumpinti darbo valandas (dabar dirba tik 37½ valandas savaitėje). Prašo įvesti daugiau šventų dienų, negu yra oficialių valstybinių švenčių, nes dirbant šventą dieną (sekmadienį) nesiskaito) gauna dvigubą atlyginimą.

Atmetę leidėjų įsteigtus senatvės pensijos fondus ir vietoje to reikalauja tą sumą, kiek leidėjai skiria iš savo pusės į pensijų fondą, todėl prie algų dabar Senatvės pensija jiems nenaudinga todėl, kad retas kuris nusėdi vietoje kiek ilgiau viename darbe. Laikraščių amatinkai ir žurnalistai turi paprotį blaškytis po visą kraštą, padirbant vietoje tik kelias savaites. Tokių bastūnų yra daugiau negu tų, kurie vietoje dirba visą laiką, ir kuriems pensija išeitų į naudą. Unijos sutvarkymu, spaustuvių darbininkai, kur nuvažiuoja, tuoj ten gauna darbą.

\$25,000,000 "kovos fondas"

Automobilių pramonės unija pastarajam suvažiavime Clevelande nutarė sukelti \$25,000,000 "kovos fondą", kurį išspaus iš darbininkų. Iki šiol mokėję unijai \$2.50 mėnesiui, bet dabar šimtai tūkstančių auto darbininkų mokės po \$7.50. Tie milijonai tuoj padarys kelis augštuosius unijos viršininkus galingais carukais, nes pinigai yra grynai jų dispozicijoje. Rinkdami daug milijonų "kovos fondui" unijos viršininkai stengiasi pasirodyti, kad jie kovoja už darbininkų reikalus. Pirmiausia priemonė, statant didelius darbdaviams reikalavimus, uždegti darbininkus tai gauti ko yra unijos vadų užsiprašyta, kartais reikiama streikuoti net kelis mėnesius. Praleidę daug savo sutaupų, darbininkai grįžta dirbti gavę kelis centus į valandą daugiau. Bet kova būna didelė, milijonininkai unijų fondai sunyksta.

Darbdaviai, paprastai, sutinka tuos kelis ar keliolika centų pakelti be streikų, tačiau nebūtų "kovos" ir "didvyrių", jeigu darbdaviai pasiūlymus unijų vadai priimtų susitarimo keliu, be streiko.

Pramonei plečiantis ir bizniams kylant, algos kilo ir kilo

kartais dideliais streikais, kartais taikiu susitarimu. Ir su algomis kilo reikmenų kainos, nes tą, ką darbininkai pagamina gaudami daugiau algų, perkant tuoj reikia brangiau mokėti.

Po pirmo pasaulinio karo, kai įvesta automobilių masinė gamyba, Fordo bendrovė sukrėtė pasaulį paskelbimu, kad mokės savo darbininkams po \$5 dieną! Niekas iki tol pasaulyje nemokėjo darbininkui \$5 už dienos darbą (suprantama, čia neieina specialistai). Bet dabar \$5 dienai yra tik juokas, nes paprasta grindų plovėja gauna apie \$1 valandai. Bet tais laikais už daug mažesnius pinigus buvo gaunama geresni produktai.

MIRĖ DU ŽYMŲS LAIKRAŠTININKAI

Beveik vienos paros bėgyje, prieš keliolika dienų, mirtis pakirto du šio laiko žymiausius Amerikos laikraščių leidėjus ir redaktoriųs.

Joseph Pulitzer II, 70 metų amžiaus, mirė St. Louis mieste, kur jis leido ir vadovavo "Post-Dispatch" dienraščiui (387,400 tiražo). Jis buvo sūnus Joseph Pulitzer, kuris įsteigė ir leido St. Louis "Post-Dispatch" ir "New York World" dienraščius. Taip pat įsteigė savo vardo spaudos premijų fondą. Tas fondas veikia ir dabar. Kasmet skiria premijas už žymiausius rašinius visos Amerikos laikraštininkams. Pulitzer vėliau "New York World" dienraštį pardavė Hearstui, pats liko dirbti St. Louis mieste.

Ne taip toli nuo St. Louis, Chicagoje, mirė Pulk. Robert McCormick, 74 m., leidėjas ir redaktoriųs "Chicago Tribune" dienraščio (tiražas 892,000) ir dalinis savininkas New Yorko "Daily News" (tiražas 2,092,000).

Prieš 40 metų įgijęs Chicago dienraštį, McCormick išaugino jį nuo 261,000 iki 1,077,000 tiražo ir padarė jį penlingiausiu dienraščiu Amerikoje. Jo labdarinijoje diktatūroje dirbo 4,700 to dienraščio gerai apmokamų dar-

bininkų ir žurnalistų.

Tiedu laikraštininkai priskaitomi prie dešimties iki šiol Amerikoje buvusių žymiausių laikraštininkų.

Tarp Pulitzer ir McCormick buvo didžiausias skirtumas. Ir jų laikraščiai skyrėsi vienas nuo kito kiek tik begali laikraščiai skirtis.

Abu leidėjai neturėjo baimės kam nors pataikauti ir nežiūrėjo, ar jų politika patiko skaitytojams ar ne. Jie vedė, nors sakoma, kartais neturėjo jokių pasekėjų, daugumą su savim. Laikėsi kietai savo nusistatymo nežiūrėdami ar jie klydo ar ėjo teisingu keliu.

Skirtumas tarp jų buvo Amerikos politikos srityje. "Tribune" skaitė "Post-Dispatch" savo didžiausiu priešu vidaus politikos atžvilgiu. McCormick varė izoliacinę politiką, smerkė Angliją už Amerikos išnaudojimą savo tikslams, ir vėliausiai nerėmė Eisenhowerio kandidatūros į prezidentus, nors McCormick buvo respublikonas. Jis palaikė senatorių Taftą.

"Post-Dispatch" buvo daugiau Rooseveltto "naujos dalybos" rėmėjas (1934 m.), tačiau nepastovus, nes antram terminui (1936 m.) Rooseveltą pametęs, rėmė respublikoną kandidatą. Po to vėl persimetė remti Rooseveltą (1940 ir 1944), o 1948 metais rėmė respublikoną Dewey. 1952 metais vėl atsisuko nuo respublikonų ir agitavo į prezidentus už Stevensoną.

Sakoma, šiedu individualistai laikraštininkai taip sutvarkė, kad po jų mirties tie laikraščiai būtų vedami jų iki šiol nustatyta linkme. "Pos-Dispatch" leidėjų ir redaktorių paliko Joseph Pulitzer III.

GERIAUSIOMS

Tvoroms

- Ivaizrios tvoros
- TENISO AIKŠTELEMS
- NAMAMS
- MOKYKLOMS
- F.H.A.
- SALYGOS

Kalbame lietuviškai ir lenkiškai
Nerūkalingas įmokėjimas
NEMOKAMAS apskaičiavimas

BORCHERT FENCE CO.
6807 Wade Park • EX 1-3741

GERIAUSI IDAINAVIMAI

BR. BUDRIŪNO KVARTETO

TRYŠ PLOKŠTELES:

1. Žvakė ir plaštakė; Valsas
2. Vežė mane iš namų; Klumpės
3. O dalelė; Į kovą; Gyvenimo aidu

KIEKVIENA PO \$1.50

VINCĖS JONUŠKAITES

IDAINAVIMŲ ALBUMAS

15 dainų: Kur prapūlė tas kelelis; Viešpaties pasaulis; Oj ant kalno; Mėlyni varpeliai; Plaukia antelė; Pasakykit; Aš per naktį; Esk karvute; Oj kas sodai; Ar atminsi; Anoj pusėj marelį; Už augštųjų kalvėlių; Spragilų daina; Mano gimtinė.

KAINA \$8.00

CHICAGOS VYRŲ CHORO

IDAINAVIMŲ ALBUMAS

10 dainų: Per naktelę šokau; Ant marių; Tušti paliktieji namai; Draugai, pakelkime taures; Tėviškės vakarai; Jau žirgelis pabalnotas; Naktis graži; Valiok dalgeli; Op, op, Nemunėli; Jau pravertos dvaro stonios.

KAINA \$8.00

ČIURLIONIO ANSAMBLIO

IDAINAVIMŲ ALBUMAS

15 dainų: Tėve mūsų; Lopšinė; Lineliu roviau; Ar aš ne vyšnelė; Eikime mudu abudu; Sėjau rūtą; Tykia, tykia Nemunėlis teka; Op, op, kas ten, Nemunėli; Palankė; Pemenėlių daina; Anoj pusėj Nemuno; Kalvelis; Skamba, skamba kankliai; Augo kieme klevelis; Kas bernelio sumšlyta.

KAINA \$10.00

SIŪSKITE PINIGUS IR TUOJ GAUSITE PLOKŠTELES

DIRVA

1272 E. 71 ST.
CLEVELAND 3, OHIO

Clevelande

APYLINKĖSE

Gegužės mėn. 15 d.
čiurlioniškams iškilmės ir
vaisės

Komitetas Čiurlionio sambūrio ir A. Mikulskio sukaikims minėti jau baigia parengiamuosius darbus. Gegužės mėn. 15 d. Clevelande, Severance Hall po piet įvyks iškilmingas minėjimas ir po jo — koncertas, dalyvaujant ir Chicago "Dainavos" meno sambūriui. Minėjime, be himnų, apeigų, mirusių pagerbimo, numatyta J. Brazaičio paskaita. Koncerte pasirodys čiurlioniečiai su dainaviškiais atskirai ir jungtinio choru. Bus ir liaudies šokiai.

Koncertui pasibaigus, 6:00 v. v. New Windameer patalpose (13929 Euclid Ave.) rengiamas

ST. CATHARINES

VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ PASITARIMAS

Balandžio 3 d. K. Skrebutėno bute įvyko St. Catharines Vilniaus lietuvių pasitarimas, kuriame dalyvavo ir Hamiltono atstovai. Perskaičius raštus iš centro ir iš kitų skyrių, nutarta remti istoriko Dr. Šapokos knygą, "Vilnius Lietuvos Gyvenime" ir "Vilniaus Miesto Istorija" išleidimą anglų kalboje.

Įneštas pasiūlymas centrui neapsiriboti tik šių dviejų knygų išleidimu, bet informacijos reikalu apie Vilniaus kraštą leisti daugiau knygų svetimomis kalbomis. Tuo tikslu įsteigti Vilniaus spaudos reikalams fondą, į kurį įeity šios pajamos: parengimai, loterijos kitų organizacijų parengimuose; paskirų asmenų, ypač turtingesniųjų aukos; organizacijų aukos ir kit.

V.L.S. St. Catharines skyrius šiam reikalui lėšų telkimą pradeda gegužės mėn. 21 d. gegužinė, kuri įvyks Port Weller Garden City Beach. Kadangi nėra nė vieno lietuvių, kuris atsisakytų savo sostinės Vilniaus, todėl tikimasi iš visuomenės šiai gegužinei dideles paramos tiek atsilankant, tiek talkinant parengime. Kitas vilniečių parengimas įvyks birželio 25 d. Welande su dielė Joninių programa. Apie šį pranešime atskirai.

Svarstytas Vilniaus Lietuvių Sąjungos Kanados Centro steigimas.

Aptartas V. Krašto lietuvių liečiantis periodinės spaudos reikalas. Buvo nusiskundimų, kad vilniečiai periodinėje spaudoje yra tik kampininkai. Kartais jų straipsniai visai nespausdinami, o dažnai per daug sutrumpinami ir net mintis pakeičiama. Remiantis šiais nusiskundimais įneštas pasiūlymas centrui, suarast laikraštį, kuriame būtų galima įvest Vilniaus krašto lietuvių reikalams skyrį. Taipgi įneštas pasiūlymas griežčiau reaguoti prieš laikraštininką Almų, kuris nuneigia Vilniaus Krašto lietuvių teises ir per spaudą net praspregelia išvadina.

Nutarta Vokietijoje esantį vilnietį kun. Šarką, dėl jo sunkaus susižeidimo parent ekonominiui, kad dėl to nesutrukdytų jo lietuviška veikla. Buvo nusispyta dėl sielovados kun. Bernatono pareiškimo "Drauge", kur jis suspėjo apsisverti, kad kun. Šarkos ligoninės išlaidos gulsiančios ant jo pečių. Pasirodo, bereikalingos ašaros, nes vilniečiai savo žmonėmis pasirūpina patys ir neverkia.

Po posėdžio pasikalbėta dienos reikalais. Vienas lietuvis parašė laišką tautinės Kinijos prezidentui Čiankaikiekiui, pagirdamas jį už kovą prieš bolševikus ir pareikšdamas norą sykiu kariant. Į šį laišką gavo iš Čiankaikiesko sekretoriaus atsakymą. Dėkoja už laišką, bet apgailestauja, kad pas juos nėra įstatymo priimti savo kariuomenę svetimšalius. Vis tik įdomu, kad atkreipė dėmesį ir davė atsakymą. I. S.

didelis benketas, kuriame dalyvaus apie 400 svečių. Banketui parinktos erdvios ir puošnios patalpos. Jo metu numatomi organizacijų sveikinimai sukaiktuvininkams.

Tos pačios dienos rytą N. Parapijos bažnyčioje specialias pamaldas laikys Čiurlionio sambūrio garbės narys kun. F. Gureckas ir giedos dainaviškiai iš Chicago. Sukakčių proga Čiurlionio sambūrio garbės narys prof. J. Žilevičius iš Elizabeth, N. J. prisituntė nuoširdų, gražų straipsnį "Keli žodeliai".

Biletai į šį koncertą pradeda platinti nuo šio sekmadienio. Jų kainos yra nuo 1 iki 3 dol. Biletus galima gauti Dirvos redakcijoje, Spaudos kioske, pas jubilėjaus komiteto narius, čiurlioniečius ir platintojus.

Valdžios įstaigos Čiurlionio ansambli, kaip kultūrinę ne pelno organizaciją, aktyviai dalyvaujančią Clevelando miesto kultūriniam gyvenime, šiam koncertui atleido nuo federalinių ir miesto mokesčių.

Detroito Liet. Dramos Sambūris "ALKA" atvyksta į Clevelandą

L. R. K. Moterų 8-gos 36 kuopa gegužės mėn. 8 d., 5 val. p. p. Lietuvių salėje, ruošia vakarą, kuopos 25 metų sukaikčiai paminėti.

Programą išpildyti atvyksta Detroito Liet. Dramos Sambūris "ALKA", vadovaujamas aktoriaus J. Pusdešrio, kurie suvaidins linksma 3-jų veiksmų komediją "Nervai".

Biletai į šį vakarą jau yra platunami. Galima užsisakyti skambinant telefonu: KE 1-6342 arba MU 1-1593. Vakaro metu kasa bus atidara 1 val. prieš programos pradžią.

Po vaidinimo, šokiai, loterija ir gausus bufetas.

Aukos kun. V. Šarkai

Kun. V. Šarka tebeserga ir reikalingas ilgesnio gydymo. Yra asmenų, norinčių jo gydymuisi paaudoti. Norį savo aukas gali įteikti bendruomenės valdybos vicepirmininkams F. Eidimtui (jis budi lietuvių klube tarp 6 ir 7 val. vak., išskyrus penktadienius — sekmadienius) ir M. Dunduraitėi arba palikti Dirvoje ar Spaudos Kioske. Balandžio 17 buvo gauta 65 dol. aukų.

Velykinė vitrina

Pabaltijo Moterų Tarybos Clevelando klubas įrėngė velykinę vitriną Norwoodo bibliotekos patalpose, kur yra išstatyta medžio drožinių (pvz. Vargo Mokykla ir kt.), margučių, juostų, dubenų ir kt. tautodailės kūrinių. Būtų gera, kad mūsų visuomenė šiais išstatymais pasidomėtų, tada būtų akstinas bibliotekos skyriams ir toliau tokias parodėles rengti.

L. ir V. Čiurlioniai

balandžio mėn. 8 d. susilaukė sūnaus Jūrio.

Laimėjo konkursą

D.L.K. "Kestučio" jaun. skautų d-vės paskelbto gražiausio margučių nudažymo konkursą laimėjo šie skautai: Ringaudas Gulbinas, Algimantas Koklys ir Jonas Koklys. Šiems skautukams draugininkas V. Bacevičius įteikė dovanas už jų kruopštumą.

Vytautas Pašakarnis

VYTAUTAS PAŠAKARNIS

2000 B. F. KEITH BUILDING. TEL. CH 1-0724

ARBA VAKARAIS

EN 1-7770

PHOENIX MUTUAL LIFE INSURANCE CO. of HARTFORD, CONNECTICUT

CLEVELANDO LIETUVIŲ TEATRAS

VAIDILA

Š. m. balandžio mėn. 30 d. 7 val.

LIETUVIŲ SALEJE

STATO

L. Fuldos 4 v. komedija

"MOKYKLOS DRAUGAI"

Režisūra ir dekoracijos akt. P. MAŽELIO

Po vaidinimo, prie užkandžių, gėrimų ir geros muzikos šokiai.

Biletus galima įsigyti:

Dirvoje, Spaudos Kioske ir pas platintojus.

Telef. EX 1-3528 (nuo 5-7 v.)

Visus kviečiame pamatyti šią linksma komediją.

Teatro Administracija

Dar trys broliukai

Su gražiomis pavasario dienomis paaugo Clevelando tunto DLK Kestučio vilkių draugovės gretos. Naujais kandidatais priimti: Gintautas Mekeša, Algis Šarkauskas ir Eduardas Steponavičius. Vėlykų šventėms vilkiukams buvo paskelbtas margučių konkursas.

B. Paulionis

dvi savaites, pas savo artimuosius, viešėjo Bostone.

Bernardas P. Jakaitis

balandžio mėn. 16 d. vedęs, su žmona išvyko dviems savaitėms į Floridą. Grįžęs apsigyvens savo naujame name — 404 E. 200 St., Euclid, Ohio.

Filmos

Norwood Public Library (6405 Superior Ave.) penktadienį, ba-

ATKREIPKITE DĖMESĮ

Tokių plokštelių (gramafonams) albumose dar nėra buvę: V. Januškaitės 15 dainų \$8.00 P. Bičkienės 8 dainų \$5.50 P. Radzevičiūtės 6 dainų \$3.50 S. Liepos 8 dainų \$5.50 Kalv.-Matekaitienės 8 d. \$6.00 Švedo-Marijošiaus 14 dainų \$8.50 Čikagos Vyrų Choro 12 d. \$8.00 Čiurlionio Ansamblio 15 d. \$10.00 A. Kuprevičiaus piano 9 (Čiurlionio) kūriniai 5.00 Šias ir kitas čia neišvardintas plokšteles gausite pas J. Karvelį, 3322 So. Halsted St., Chicago, Ill., tel. YA 7-0677.

Be to rasite dar šias prekes: RAŠOMAS mašinėlės visok. raid. nuo 67 dol. Foto aparatus Leica, Retina nuo 45 dol. Laikrodžius šveicariškus nuo 18 dol. Gramafonus įvairių rūšių nuo 9 dol. Katalogų ir kitų informacijų reikalaukite, juos siunčiamą į visus kraštus. O vaikams vežimėliai reto gražumo (gauti iš Europos), kainos nuo \$47.00.

KAIP UŽSITIKRINTI PENSIJĄ VISAM GYVENIMUI!

Nesvarbu kiek uždirbate dabar — daug ar mažai! Phoenix Mutual Pensijų Planas tiks Jūsų reikalui ir prisitaikys prie Tamstos uždarbio.

Jeigu įsijungsite į Pensijų Planą — turėsite garantuotas mėnesines pajamas nuo 10 ligi 200 dolerių arba daugiau.

Pensija pradės mokėti kai sulaukiate 55, 60, 65 arba 70 metų. Parašykite arba patelefonuokite man ir Phoenix Mutual prisijus Tamstai iliustruotą knygą apie Pensijų Planą ir kokiomis sąlygomis galima jį pradėti. Jokie mokesčiai ar įsipareigojimo nėra.

VYTAUTAS PAŠAKARNIS

2000 B. F. KEITH BLDG., CLEVELAND, OHIO

Prašau prisijusti nemokamai iliustruotą knygą apie Phoenix Mutual Pensijų Planą.

Pavardė

Adresas

Telefonas

Clevelande ir APYLINKĖSE

Skautų šv. Jurgio šventė

Šv. Jurgis yra pasaulio skautų globėjas. Bal. 23 d. visų kraštų skautai iškilmingai švenčia. Clevelando Skautų Tuntas tą šventę švęs sekmadienį — bal. 24 d. Apie 9:40 ryto visi tunto vienetai renkasi prie Šv. Jurgio bažnyčios. Skautai ir skautės išklausys 10 val. Šv. Mišias.

Po pamaldų Clevelando Skautų Tuntas išvyksta išsklyon — Brecksville rezervatan. Ten vidurdienį bus tunto sueiga, vėliau priešpiečiai ir pora valandų žaidimų vienetuose. Apie 3:30 p. p. numatoma grįžti Clevelandan.

Jei oras nebus palankus išsklytai, tuoj po 10 val. pamaldų Šv. Jurgio parapijos salėje bus Clevelando Skautų Tunto sueiga.

Pavasarinis vakaras

Radijo klubo vakare, kuris įvyksta balandžio 24 d., 6 v. vak., Lake Shore Country Club (Eddy Rd. ir Lake Shore blvd. kampas) dvylika jaunuolių dalyvaus muzikinių talentų varžybose. Laikeotojų atlikti kūriniai bus įrašyti į plokšteles bei pakartoti per radiją.

I vakarą pakviesti ir visiems dalyviams bus pristatyti Clevelando kandidatai į Amerikos lietuvių bendruomenės tarybą. Vakare taip pat laukiama gausaus būrio jaunimo iš kitų miestų, kurie tą patį savaitgalį dalyvaus krepšinio pirmenybėse.

Adv. Julius Smetona

grįžo iš atostogų ir interesantus priima kasdien nuo 10 iki 1 val. Vakarais interesantai priimami pagal susitarimą. Telef. EN 1-7797.

Koncertavo muzikos mokytojas

Praėjusį ketvirtadienį Čiurlionio ansamblio mišrus choras su kanklių orkestru Statlerio viešbutyje koncertavo JAV muzikos ir meno mokytojų suvažiavime. Lietuviškos dainos buvo šiltai priimtos arti tūkstančio suvažiavimo dalyvių.

Motinos dienos minėjimas

rengiamas gegužės mėn. 1 d., 11:30 val. Lietuvių salėje. Kalbės Dr. V. Sruogienė iš Chicago. Bus meninė programa. Dainuos solistė Juzė Kristolaitytė.

Dr. D. Degesio paskaita

Bendruomenės apylinkės valdyba Clevelando lietuvius kviečia atsilankyti į Lietuvių Studentų Sąjungos skryliaus rengiamą dr. D. Degesio paskaitą "Modernioji medicina ir techniškoji širdis", kuri įvyks balandžio 24 d. tuoj po pamaldų lietuvių salėje. Paskaita bus pailiustruota dviem filmomis.

Vaidilos Teatras

balandžio mėn. 30 d. 7 val. Lietuvių salėje stato Mokyklos Draugus. Plačiau skaityk 6 psl. spausdinamam skelbime.

NAMAS BE GRAŽIAI SUTVARKYTO KIEMO TAI BUTAS BE BALDŲ

Todėl kam rūpi gražus kiemo sutvarkymas, kreipkitės į Garden's Friend Co.

Šį pavasarį minėta Co. parduoda augštos kokybės įvairius dekoratyvinius augalus, patentines ir paprastas rozes, gyvatvores, pievos sėklas, įvairias mineralines trąšas ir žemes (top soil). Garden's Friend Co. savininkas diplm. miškin. Zg. Dautartas duoda pirkėjams įvairius patarimus apie augalų priežiūrą ir sodinimą.

Garden's Friend Co. adresas: 1567 E. 70 St., Cleveland 3, Ohio. Telef.: HE 1-5535. (17)

Parodykime dėmesio sportuojančiam jaunimui

Balandžio 23 ir 24 d. Clevelande vyksta sporto apygardos rengiamos jaunių ir jaunučių krepšinio pirmenybės, kuriose dalyvaus ne tik mūsų, bet ir kaimynai sportininkai. Netenka plačiau kalbėti apie sporto įtaką ir reikšmę jaunimo visokeriopam ugdymui, reikia tik priminti, kad ji be galo didelė ir reikšminga. Todėl visai yra remtinis pastangos, traukiančios jaunimą į sportininkų būrelius ir grūdinančios jo dvasią, valią ir kitas galias. Bendruomenės apylinkės valdyba, tai primindama lietuvių visuomenei, kartu pageidauja, kad ji sportuojantį savo jaunimą paremtų. Jam reikia ir moralinės, ir materialinės paramos. Atsilankydami į pirmenybių žaidynes, tokios paramos savo jaunimui suteiksime ir kartu paskatinsime jį daugiau pačiu sportu domėtis.

Šias pirmenybes globoja JAV Lietuvių B-nės Clevelando Apylinkės Valdyba, kuri yra paskyrusi pereinamąją dovaną jaunučių krepšinio nugalėtojams.

VARŽYBŲ TVARKARAŠTIS

Šeštadienį, balandžio 23 d., pirmenybės vyks nuo 2:00 val. po pietų iki 8:00 val. vakaro, St. Clair Recreation Center salėje, 6250 St. Clair Ave.

Sekmadienį balandžio 24 d., 12:00 val. East High School salėje, 1380 E. 82nd St. (tarp Superior Ave. ir Wade Park) įvyks baigminės rungtynės, po kurių seks draugiškos moterų tinklinio rungtynės ir Mažosios Lygos vyrų krepšinio pirmenybių rungtynės tarp Rochesterio LSK Sakalio ir Clevelando LSK žaibo.

CLEVELANDE NAUJAI ATIDARYTA LIETUVIŠKA KEPYKLA

Kepama tikra lietuviška juoda ir balta ruginė duona, pyragai, o trečiadieniais ir šeštadieniais pyragai su razinomis. Kepyklos savininkas yra patyręs kepėjas ir duonos kepimu visą laiką vertėsi Lietuvoje.

Vestuvėms, vardinėms ir kitokioms iškilmėms priimami tortų užsakymai ir susitarus pristatomi į namus.

LITHUANIAN BAKERY
Sav. A. Kazilionis
8120 Sowinski EN 1-5959 (16)

Išnuomojamas butas

Už nedidelę kainą išnuomojamas prie gydytojo ofiso esantis butas. Kreiptis:
Dr. J. Vitkus
Telef.: HE 1-0188
antradieniais nuo 2-4 val. p. p. ir penktadieniais 7-9 val. vak.

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. Rickus
Tel. HE 2-0683
1505 Addison Rd. (52)

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

RADIJO VAKARAS

įvyksta sekmadienį, balandžio 24 d., 6 val. vak. Lake Shore Country Club (Eddy Rd. ir Lake Shore Blvd. kampas).

JAUNIEJI TALENTAI

dalyvauja programoje — dainininkai, smuikininkai, pianistai ir akordeonistai.

PRAMOGINĖ

ir šokių muzika — geriausių orkestrų. Vaišės. Graži ir jauki aplinka.

REMKITE VIENINTELĮ LIETUVIŲ RADIJĄ!

lo ir Clevelando LSK žaibo. Rochesterio Sakalo komandai vadovauja žinomas krepšininkas Vyt. Grybauskas.

Aldona Stempuzienė

pereitą sekmadienį, balandžio 17 d., dainavo viename priėmimo, kuris buvo skirtas pagerbti iš Europos atvykusią moterų delegaciją stebėti JAV moterų labdarybės darbus ir socialinę veiklą. Daininkė gražiai reprezentavosi atlikdama V. Jakubėno, Ponchielli, Verdi ir Puccini kūrinius.

Nauji Čiurlionio Ansamblio Mecenatai

Ansamblio 15 metų sukakties proga Rochesterio lietuvių parapijos klebonas kun. Baškys ansamblui įteikė 100 dol. auką, o Rochesterio lietuviai — 400 dol.

Rinkikų sąrašai jau sudaryti

Pagrindinis Bendruomenės Tarybos rinkikų sąrašas jau sudarytas. Apylinkės valdyba rūpinis pranešti, kas į sąrašą yra įtrauktas. Rinkikų registracija tebetęsiama ir toliau, ir šiam reikalui yra sudarinėjamas papildomas sąrašas.

Pagal Loko nustatytą tvarką rinkimuose dalyvauti galės kiekvienas Amerikos lietuvis, jei jis rinkimų dieną bus ne jaunesnis kaip 18 metų ir bus bent už 1954 ar 1955 metų pusmetį įmokėjęs tautinio solidarumo įnašus.

Išnuomojamas geras 5 kambarių butas

su garažu. Hecker Ave. Palikite Dirvoj savo telefono numerį, savininkas jus pašauks.

JUMS GERI NAMAI ir su mažais įmokėjimais.

E. 120, netoli St. Clair, labai geras 2 šeimų, side by side, po 6 kamb. Gaso radiatorių šildymas. Garažai.

*

Vienos šeimos 6 kamb., moderni vonia. Garažai. Gaso šildymas. Didelis sklypas.

RAY NAUSNERIS,

Namų prekyba; namų, baldų ir automašinų apdrauda.

UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

LABAI GERA PROGA JAUNIEMS LIETUVIAMS

Mes parduodame Business Complete Machinery and Stock Venetian Blinds įmonę.

Daugel metų sėkmingai mes vedėm šią įmonę, bet dabar mums atėjo laikas pailsėti... Įmonę parduodam visiškai pigiai ir pirkėjas išmokysim gerai dirbti.

Kreiptis į savininką.
19206 Kildeer Ave.
Telef. IV 1-3335
arba informaciją į Dirvą. (19)

Duodami šeimyniški pietūs

Susitarti telefonu.
RA 1-8191 (16)

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave.,
Cleveland 3, Ohio
Tel.: EX 1-0376

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gairai

nantieji gėrimai,
vynas ir šampanas

(prancūziškas)

Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas. Atdara ir trečiadieniais iki 1 val.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

Baldus, šaldytuvus, televizijos aparatus, laikrodžius, įrankius, žaislus ir beveik visus buto ir asmens reikmenis galima pirkti iš urmo sandėlių pigiau negu išpardavime tarpininkaujant

BALTIC Supply Company

"Baltic" atstovaus Br. Snarskis priminėja interesantų "Dirvos" namuose trečiadieniais. Dėl informacijų ir priėmimo laiko skambinti tel. KE 1-0210.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

Nebrangios gėlės vestuvėms, laidotuviams ir kitiems reikalams. Įvairūs naujai gauti augalai, papuošalai dovanoms. Lietuviški "Rūta" saldainiai. Augalai po 49 ct. Gaunamos vėlykinės atvirutės.

ATIDARYTA NUO 10 RYTO IKI 8 V. VAK. IR SEKMADIENIAIS
6901 SUPERIOR AVE. TELEF.: HE 1-6339

Visų rūšių apdraudos reikalais kreipkitės į mane
AUTOMAŠINŲ — UGNIES — NELAIMIŲ — GYVYBES

SMIGEL INSURANCE AGENCY

Felix F. Smigel

EX 1-9239

KREIPKITES Į MUS — GAUSIT GERIAUSĮ PATARNAVIMĄ

BILL SCHLEKIE PLUMBING CO.

ELEKTRINIS SURŲ IŠVALYMAS
VARINIŲ VANDENS VAMZDŽIŲ PRAVEDIMAS
NEMOKAMAS APSKAICIAVIMAS
SW 1-0327 VU 3-5063

Jieško šeiminkės

Gydytojo šeima prie Cantono, 50 mylių nuo Clevelando, jieško vyresnio amžiaus lietuvių šeiminkės. Kambarys, maistas, ir atlyginimas pagal susitarimą.

Rašyti: Dr. A. Čečys, 315 S. Chapel St., Louisville, Ohio.

Kai sergat — Jūs tuoj šaukiate gydytoją. Kodėl tat nešaukti žinova, kad gerai patartų svarbiausiais saugumo reikalais ir apdraustų Jūsų ateitį.

Gyvytės, nelaimių, ugnies, automašinų apdrauda

Skambikite: SK 1-2183

PAULINA
MOZURAITIS,
agentas

JUOZAS KAMAITIS

atidarė NAUJŲ BATŲ

PARDUOTUVĘ

ir taisymo dirbtuvę
1389 East 65 Str.
(kampas Wade Park ir 65 St.)
Telef. HE 2-2615

Atdara nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Naujų batų ir pataisymo kainos daug žemesnės negu kitur. Neatideliokite, ateikit į mano krautuvę ir įsitikinkite. Jūs būsit patenkinti. (52)

JŪS NORIT BŪTI GRAŽIOS

Lietuvaitės
ALVINOS PAULIENĖS

SUPERIOR BEAUTY SHOP

7013 Superior, tel. UT 1-1932
Puikūs veido masažai, antakių dažymas, plaukų dažymas, pusmetiniai.

Darbas garantuotas.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas
7015 Wade Park Ave.
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Šį mėnesį papiginta kaina įdedam už \$6.95 duslintuvą Chevroletui, už \$7.05 Fordui, už \$8.95 Pontiacui, už \$12.50 Oldsmobiliui. Dideli papiginimai dedant duslintuvus ir išmetamus vamzdžius visoms mašinoms.

Kreipkitės į
J. S. AUTO SERVICE

PRADĖKIT MAŽA SUMA! BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000

3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2498

Cleveland, Ohio

GERESNĖS statybos kontraktoriai

ISTATO MONCRIEF ORO VENTILIACIJA

• ŠALDO vasarą

• ŠILDO žiemą

THE HENRY TURNACE CO. MEDINA, O

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvių Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

WOLF'S FABRIC CENTER

7012 Superior Ave.

EN 1-3764

Pirmai komunikai, mokyklų pabaigtuvėms, vestuvėms ir didelis pasirinkimas įvairių medžiagų — nilono, satino ir dešimtimis kitų.

Jūsų namams įvairios užuolaidų medžiagos. Kaina nuo 47 c. jardui.

MES DUODAME EAGLE STAMPS.

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rinto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENdicott 1-1763

DIRVA THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Kai kalėjimo durys atsidaro į laisvę

Iš mano atsiminimų / J. Gudauskis

Grąžintas į Kauno Kalėjimą, vėl laukiau karo ir bijojau susilaukti Komisijos sprendimo. Tuo laiku jau pačiame ore buvo jaučiamas karas ir karo laukti ilgai neteko. Birželio mėn. 22 d. anksčiau rytą mane prižadino man pažįstamas bombų sproginėjas. Pastebėjęs, kad ir pulk. Macelis, kuris gulėjo greta mažesnių pabudo, tariau jam patylius: — Fritz kommt! Su tuo ir jis sutiko.

Sukilę radome padvigubintą sargybą ir mūsų nebeleido išvėsti, nors mums nesakė, kad jau karas. Apie 11 val. išvydome pro šakos skylutę geldoj, kabėjusio ant mūsų lango, kad virš Kauno miesto skraido vokiečių lėktuvai jau nekieno netrukdomi. Vadinasi, aiškus pažymis vokiečių pergalės, todėl mūsų Prackys iš to džiaugsmo ėmė tiesiog šokinėti ir rekti. Jį teko net raminti, kad perankstytas džiaugsmo reiškinys nepakenktų jam ir visai kamerei.

Vakarienė buvo išduota anksčiau nustatyto laiko, kamerų durys užrakintos, šviesos užgesintos ir prižiūrėtojai iš koridoriaus dingę. Visame kalėjime užstojo kapų tylą.

Niekas iš kalinių nebandė migti. Dauguma net nebuvo miegę. Prižiūrėtojai ir sargybiniai nuo bokštelių dingus, buvo prisimintas vaikščiojantis kalėjime gandas, kad Kauno kalėjimas esąs užminuotas, todėl nenorint atėdavo mintis, kad galime būti išsproginti.

Apie 11 val. nakties į kalėjimo kiemą įvažiuojo autobusai ir pasigirdo kalėjimo durų laužimas. Buvo aišku, kad atvažiuosieji kalėjimui svetimi ir durų jiems niekas neatrakina. Paskui girdėjome, kaip mūsų skyriaus koridoriu ėjo būrelis vyrų iki 4 skyriaus durų, kurias išlaužė, pateko į 4 skyrių.

Neužilgo pasigirdo grįžimas, bet jau didelio žmonių būrio, kurių vieni ėjo basi, kiti batuoti. Kai jie atsidūrė kieme, pasigirdo šauksmas: — Nešaudyk! Nešaudyk! Jūs keikė kitas balsas: — Lipk, rūpužė, kas čia tave šaudys!

Vadinasi, veža pradėdami mir-

tininkų kamera, kuri buvo 4 skyrių. Sprendžiam, kur veža. Jeigu į geležinkelio stotį, tai netrukus jie turi sugrįžti. Laukiame. Negrįžta. Vadinasi, veža toliau už miesto šaudyti, todėl užtruko. O gal veža pasirinktinai svarbesnius? Kas čia dabar atspės!

Visa kamera sutarė, kad jei kurio paklaus, sakyti, kad vakar jį išvežė, nes prie "geros" tvarkos ir taip pasitaikydavo. Bet daugiau niekas nebeatvažiavo, nei nebeatėjo ardyti kalėjimo tylos.

Pagaliau išaušo. Bet pro pakabinat ant langų geldas negalima žiūrėti, kas dedasi kieme. Todėl ėmiau atletą Petraitį gundyti, kad jis pabandytų bent vieną geldą nuversti. Vyras pabandė ir toji gelda nusirito. Tada visi supuolė prie lango ir išvydome tuščią kiemą, tuščią kalėjimo raštinę su atidarinėtais langais. Niekur jokio žmogaus.

— Tai ko čia dabar mums laukti? Ar ginkluoto rusų būrio, kuris mus visus likviduotų?

Vyrai, laužkime suolu kamerų duris! — Ir vos tik mes ėmėme suolu mušti į duris, tuoj ir kitose mūsų skyriaus kamerose pasigirdo ta pati muzika.

— Bet tuo pačiu laiku pasigirdo šauksmas: — Vyrai, nelaužkite durų, tuoj atidarysiu! Ir tikrai, netrukus visų kamerų durys šį sykį atsidarė mums į laisvę. Tik moterų kamera, pritrūkusi kantrybės laukti, pati išsilaužė.

Bematant kalėjimo koridoriai persipildė. Vieni jų iš džiaugsmo verkia, kiti susikabinę bučiuojasi, ir visi slenka į kalėjimo kiemą.

Bet čia užtinkama nauja kliūtis. Saugojantis kalėjimo vartus barzdyla pareiškė, kad eiti į gatvę pavojinga, nes mieste esą rusai ir gali mus sušaudyti.

Vėl visų jaudinimasis. Ką daryti? Čia laukti ar eiti? Bet ar čia mus užtikusi rusų kuopą nenaikins?

Pagaliau atsiranda pasiūlymas eiti grupėmis — po tris. Čia pat rikiuojamės trijūkėmis ir einame.

Nors einame į laisvę, bet einame ir su baime, kad laisvės sulaukę nebūtume sunaikinti.

(Pabeiga)

DIRVOS JUBILEJINĖ TALKA

Dirva spalio mėn. 9 d. švenčia 40 metų sukaktį. Sukaktį atšvėmė iki spalio 9 d. vykdoma talka sutelkti 400 naujų skaitytojų. Tai kiekvieniems Dirvos ėjimo metams po 10 naujų skaitytojų.

I talką kviečiame visus mūsų senuosius talkininkus, bendradarbius, visus Dirvos skaitytojus ir šiaip Dirvos bičiulius.

Mums, norintiems prasmingai atšvėsti Dirvos 40 metų sukaktį, mums taip sunku surasti 400 asmenų, kurie dar Dirvos neskaitytų. Tik žiūrėkim, mes visi turime artimųjų čia JAV, bet jų nemažai turime Europoje, Pietų Amerikos kraštuose, Australijoje ir net N. Zelandijoje. Paraginkime ir patalpininkaukime, kad jie Dirvą skaitytų. Negalintiems patys ją užsakyti.

Norintieji ateiti į talką ir savo kaštais užsakyti Dirvą jos dar neskaitytiems, bet neturintiems adreso kam Dirvą siųsti, juos parūpina redakcija. Čia višad yra adresų, norinčių Dirvą skaityti, bet neišgalingių už ją užsimokėti. Ypač tokių adresų mes turime iš Vokietijos, kur mūsų tautiečiai vargan pakliuvę, kenčia visokius nedateklus.

Metinė prenumerata ir visus kraštus sukaktuviniiais metais, iki spalio 9 d., kaštuoja \$5.00. Ir dar, kiekvienas naujas skaitytojas gauna iš redakcijos nemokamai, su specialiu sukaktuviniu įrašu knyga "Lietuva Tironų Pančiuose". Knyga 312 psl., kietuose viršeliuose, svarbi turėti kiekvienoje šeimoje. Jos kaina \$2.00. Knygos naujiems skaitytojams persiunčiamos Dirvos kaštais.

DIRVĄ UZSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo

laukti nei metų, nei mėnesių

pahaišos!

Bendruomenės rinkimai

(Atkelta iš 1 psl.)

Kitiems atrodo, kad tie rinkimai būsią tik šydas, kurioo prisidengus Amerikos lietuvių kultūrinės veiklos vadovavimas būsiąs paimtas vienos partijos ar ideologinės grupės globon...

Dėl to reikėtų pastebėti štai ką. Jei visuotinis susidomėjimas neišjudintas, tai dabar to žymiai pakeisti nebus galima. Todėl renkamoji taryba bus tik šioje srityje veiklios visuomenės dalies kūrinys. Pasyvioji dalis negali uždrausti aktyviajai tą ar kitą daryti. Žinoma, ji gali ir toliau laikytis pasyviai, ir čia nuo būsimo Tarybos bei jos išrinktos Valdybos sugebėjimo pareis, kiek pasyviųjų bus sugebėta ateity įtikinti ir patraukti. Prievartos nei iš vienos nei iš kitos pusės čia negalės būti. Bet, kad renkamoji Taryba būtų vienokia ar kitokia — įtakos padaryti galima tik balsuojant. Susilaikymu jokios įtakos į Tarybos sudėtį, taigi ir jos ateities darbo linkmę negalima padaryti.

Tas pats ir su vadinamuoju "vienos srovės įsigalėjimu". Jei gu balsavime dalyvaus daugiausia tik "vienos srovės" žmonės, tai "kitų srovių" kalbėtojai neturės pamato skystis, kad "viena srovė" išsirinko tik tokius atstovus, kokių norėjo. Rinkimuose mažiau ar daugiau gali laimėti tik tie, kurie balsuoja, bet tikrai nieko negali laimėti tie, kurie pasilieka namie.

Todėl, kas mano, kad, jeigu jau tokia Taryba yra renkama, tai reikia bandyti turėti įtakos būsimai jos veiklos linkmei, tas turėtų dalyvauti rinkimuose.

Žinoma, kas rinkimuose dalyvauja, tai nori, kad jo nusistatymas ir laimėjimas. Bet laimėjimas ar nelaimėjimas, ypač šiuo atveju, pareina nuo to, kaip kas bus susiorganizavę, kiek bus aktyvūs balsavime. Nelaimėjus to, ko norėjo, rinkikas gali kaltinti arba savo nusistatymų šalininkus, kad nebuvo pakankamai veiklūs ir nepasirūpino apčiuopiamai balsais pasireikšti, arba gali kaltinti ir kitus, jei būtų pagrindo kam prikišti, kad rinkimai atlikti kuriuo nors požiūriu neteisingai. Tačiau, kas nedalyvauja, tai net ir tokių pretenzijų negali reikšti...

Kitas klausimas — jei jau balsuoti, tai už ką? Kandidatų beveik šimtas. Jie pasiūlyti iš įvairių Amerikos vietų ir retas kartas yra visur pakankamai žinomas. Nei vienas kandidatas tuo tarpu neišdėstė savo programos, savo pažiūrų į bendruomenės organizaciją ir jos uždavinius, nei vienas nepasakė, kokios linkmės jis mano tame darbe laikytis. Kadangi laiko iki rinkimų jau mažai, tai vargu ar kuris tas ir padarys. Todėl dažnam rinkikui bus keblu apsispręsti, kuriuos gi 27 pasirinkti. Rinkikas čia rizikuoja paduoti balsą ir už tokius kandidatus, kurie paskui gali atstovauti bendruomenės darbe tokias pažiūras, kokioms rinkikas visai nebus norėjęs priarti... Todėl suprantama, kad daugelis rinkikų teiraujasi sau patikimose organizacijose, klausdami bei prašydami pasakyti, "kas yra kas" kandidatų tarpe.

Rinkimai vykdomi vadinamu "nepartiniu" pagrindu. Bet tas "partinis" ar "grupinis" elementas rinkimuose savaime atsiranda, kai rinkikai nori pasirinkti sau artimesnių nusistatymų kandidatus. Štai, girdėti, Katalikų Federacijos veikėjai oficialiais ar neoficialiais laiškais jau esą painformavę lietuviškų parapijų klebonus ir kitus savo veikėjus, kurie iš 95 kandidatų esą "geri katalikai" ir kurie 27 iš jų "gerų katalikų" esą patys geriausi. Girdėti, kad ta instrukcija sukėlus ir tam tikrų nepasitenkinimų, kadangi eilė "gerų katalikų", nepatekusių į tą "pačių geriausių" 27 sąrašą pasijutę savo vadų diskriminuojami...

Bet vargu ar yra pagrindo tuo pikintis. Katalikų Federacijos vadovybės siekimas turėti kiek

galima daugiau išrinktų į Tarybą jos pažiūroms artimų žmonių yra visiškai suprantamas ir pateisinamas. Jei tokių priimtinių tarp 95 kandidatų yra, sakykim 50 ar daugiau, ir jei visi bus rekomenduojami, tai balsai jų tarpe susiskaldys ir visų galimybių būti išrinktiems sumažės. Todėl rekomenduojantieji kandidatus turėjo pasirinkti tik 27, o ne daugiau, kad rezultatas būtų geresnis. Nerekomenduojantiems kandidatams nėra pamato užsigauti, kada grupės interesai reikalauja žiūrėti ne tik kandidatų "gerumo", bet ir tikslingumo jų pasirinkime, atsižvelgiant į galimus rinkimų rezultatus.

Tas pats dėsniis tinka ir visiems kitiems galimiems susigrupavimams. Ideologinių (ar, leiskim, net politinių) grupių interesai šiuose rinkimuose reiskiasi — tai liudija ir čia ką tik paminėtas faktas apie grupinį instruktavimą — ir jo išvengti neįmanoma, net rinkimus oficialiai ir vadinant nepolitinius bei nesroviniais. Be reikalo čia ir dengiamasi "nesroviškumo" šydu, be reikalo rodamosi, kad "nėra jokios srovinės agitacijos", ir srovinis rinkikų instruktavimas bandomas vykdyti "slaptai", slaptais ar pusiau slaptais aplinkraščiais, laiškais, nesirodant su tuo instruktavimu spaudoje. O kam gi slėpti tai, kas yra, ir kas natūralu?

Tie, bendruomenės nariai, kurie nesijaučia ar nėra pripažinti "gerais katalikais", irgi susiduria su tuo pačiu klausimu. Tautininkai, atgimimiečiai, rezistentai, laisvės kovotojai irgi teiraujasi savo vadovybėse, ar tos negalėtų painformuoti apie kandidatus, tai yra, ar negalėtų rekomenduoti, kuriuos 27 pasirinkti. Šių organizacijų veikėjai sudarė tam tikrą komisiją, kuri apsvačiusi turimus duomenis, irgi nutarė rekomenduoti 27 kandidatus, ir rekomenduoti viešai, nesislėpiant. Kiti kandidatai, nerekomenduoti, manoma, neturi pamato užsigauti, kad ne jie rekomenduojami: juk negalima gi visų rekomenduoti, kai reikia balsuoti tik už 27! Ir rekomenduotieji, manoma neužsigaus, kad kaip tik jiems rodomas pasitikėjimas bendruomenės organizacijos reikale.

Rekomenduojama tik 27 ir rekomenduojama balsuoti už juos visus: tik tokiu būdu padidinama galimybė bent daliai jų būti išrinktiems. Kiekvienas balsas perkeltas kitam kandidatui arba kiekvienas nepadutuotas balsas tik sumažina galimybes ir kiekvieno to rekomenduoto, už kurį bus pabalsuota.

Kiekvienas bendruomenės organizacijos narys, kuriam ši rekomendacija priimtina, kviečiamas pasigaminti rekomenduojantį kandidatų sąrašą (žr. atskirai skelbiamą sąrašą) didesnį egzempliorių skaičių ir padalinti kitiems suinteresuotiems balsuotojams. Tai yra patarimas, kuris dažnam balsuotojui gali būti pagaiduojamas.

REKOMENDUOJAMAS KANDIDATŲ SĄRAŠAS

(Numeriai prie pavardžių yra numeriai iš bendrojo kandidatų sąrašo).

10. Bulota Andrius
11. Colney Motiejus
13. Čiuberis Jonas
16. Dilis Vladas
19. Ginkus Juozas
25. Ivanauskas Bronius
32. Kapočius Juozas
35. Kiaunė Jurgis
37. Kodatienė Kunigunda
43. Mačiulaitis Petras
44. Maciūnas Vincas
48. Mikulskis Alfonsas
51. Musteikis Kazys
53. Nasvytis Algirdas
56. Pamataitis Petras
57. Puronas Petras

Pan-Amerikos Olimpiadai pasibaigus

JAV DIDELE TĄKŲ PERSVARA LAIMEJO PIRMĄ VIETĄ. — 1959 M. PAN-AMERIKOS OLIMPIADA ĮVYKS CLEVELANDE. — PASIRUOSIMAS PASAULIO OLIMPIADAI IR SOVIETŲ SPORTININKAI.

ALG. MARKEVICIUS, E. Chicago

Dvi savaites vykusį Pan-Amerikos Olimpiadą, Mexico City, Mexico, buvo uždaryta kovo mėn. 26 d. Pirmąją savaitę buvo prarastos lengvosios atletikos varžybos, o antrąją kitų sporto šakų, k. a.: plaukimo finalai, beisbolas, vandensvydis, krepšinis, futbolas (soccer), jojimas, boksas, sunkumų kilnojimas, tenisas ir t.t.

Pan-Amerikos Olimpiados nugalėtoju, (skaitant Olimpines taškų sistemą) tapo JAV komanda.

Finalinė padėtis: 1. JAV — 1434,5 t., 2. Argentina — 574,5 t., 3. Mexico — 450 t., 4. Venezuela — 155 t., 5. Chile — 154 t., 6. Brazil — 138,5 t., 7. Cuba — 131 t., 8. Canada — 109 t., 9. Colombia — 45 t., 10. Uruguay — 42,5 t., 11. Puerto Rico — 33,5 t., 12. Dut. W. Indies — 29,5 t., 13. Guatemala — 22 t., 14. Dom. Republic — 20 t., 15. Jamaica — 19 t., 16. Panama — 15 t., 17. Trinidad — 9,5 t., 18. El Salvador — 5 t., 19. Paraguay — 4 t., 20. Costa Rica — 0 t., 21. Bahamas — 0 t., ir 22. Haiti — 0 t.

Kaip matome, JAV komanda laimėjo užtikrintai, bet kaip ir anksčiau, lengvoje atletikoje, šlubuoja ilgų distancijų bėgimai. Pažvelgus į buvusias Pasaulines Olimpiadas, matome, kad 1500 m. bėgimą paskutinį kartą laimėjo amerikietis M. W. Shepard 1908 metais, 5000 ir 10000 metrų bėgimuose amerikiečiai olimpinio nugalėtojo neturi. Be to JAV komandai buvo didelė staigmena, tai vyrų krepšinio pralaimėjimas Argentinai. Argentinos krepšinio komanda užbaigė, be pralaimėjimų, ir gavo aukso medalį. JAV pasitenkino antrąja vieta.

Sekančioji Pan-Amerikos Olimpijada numatoma 1959 m. Cleveland, Ohio.

Olimpiados baigminės padėties lentelėje matome, kad Costa Rica, Bahamas ir Haiti nesurinko nė vieno taško. Čia man prisimena Robert Mathias, JAV, dviejų Pasaulio Olimpiadų dešimtkovos nugalėtojo, matytas užrašas 1952 m. Helsinky, Suomijoje. "Jūs suvažiavote ne laimėti, bet dalyvauti Olimpiaduose žaidimuose!" Ar mums toks užrašas galioja?

JAV Olimpines komandas vadovai gana patenkinti pasekmėmis, pasiektomis Pan-Amerikos Olimpiadoje. Ir tikisi, su panašia komanda, laimėti Australijoje 1956 metais nugalėtojo vardą.

Artėjant Pasaulinei Olimpiadai, JAV sporto vadovus gąsdina tik du dalykai: pinigai ir So-

viėtų Sąjungos sportininkai.

Olimpinės komandos paruošimas ir pasiuntimas į žaidimus yra susijęs su didelėmis išlaidomis. JAV komanda, iki šiol, iš valstybės išdo mažai ką gaudavo ir pasitenkindavo gautomis aukomis, o Sovietų Sąjungos komanda yra išlaikoma valstybės. JAV Olimpiniis komitetas kreipėsi į visus gyventojus, prašydamas aukų. Mes, lietuviai, irgi turėtume suprasti ir prisidėti vienu kitu doleriu. Aukos gali būti: UNITED STATES OLYMPIC FUND, Hotel Biltmore, New York, N. Y.

Antroji pabaisa, tai Sovietų Sąjungos komanda. Truputį pažvelkime į jos pasekmes.

1952 m. Helsinky Olimpiadoje, USSR dalyvavo pirmą kartą. Jie laimėjo 69 medalius (JAV — 76), surinkdami 553,5 taškų (JAV — 614 t.). Per gana trumpą laiką Sovietų Sąjunga prasišlyne kelią į sporto viršūnes.

Kur yra šiuo pakastas? 1954 m. liepos mėn. "Pravda" rašo: "Komunistų Partija ir sovietų vyriausybė priskiria sportą, kaip svarbų vaidmenį komunistinio auklėjimo ir skiria sporto reikalams 29 milijonus rublių (7,5 bil. dol. oficialiu kursu)". Graži suma!

Blogiausia yra, kad laisvasis pasaulis negali patikrinti USSR sportininkų statuso. Pas juos visi yra tik mėgėjai, nė vieno profesionalo! Bet pro geležinę uždangą prasiskverbia ir tokių žinių, kaip, kad Vladimir Savdunin, Dinamo futbolo komandos saugas, gauna 1000 rublių atlyginimo per mėnesį. Pernai metų USSR ledo ritulio komandos dalyviai, (laimėjo pasaulio meistrerio titulą) grįžę namo, kiekvienas gavo po 5000 rublių. Vis tai mėgėjai? Sovietų Sąjungoje profesionalų sportininkų "nėra".

Peržvelgęs JAV komandos piginiginį ir USSR sportinio pajėgumo reikalus, Joseph Wechsberg, "Readers Digest", rašo: "Yra galimybės, bet bus ir sunkumų, sulaukyti rusus nuo laimėjimo 1956 m. Olimpinių žaidimų, Melbourne, Australijoje".

NAUJAS LAIKRAŠTIS — VENESUELOS LIETUVIS

Iš Venesuelos gavome paminėti naują tenkštį lietuvių laikraštį — Venesuelos Lietuvis. Jį redaguoja Antanas Diržys ir Juozas Kukanauza. Leidžia VLS B-nės Maracay Apylinkės Valdyba.

I skaitytojus sakoma: "Štai, prieš Tave dar vienas lietuviškas spausdintas žodis — "Venesuelos Lietuvis". Tai nėra naujovė, nes šio krašto lietuviai, beveik nuo atsiradimo čia, spausdintu žodžiu gimtąją kalbą pasirūpino, jį turėjo ir dabar tebeturi.

Bet vistik "Venesuelos Lietuvis" yra naujiena. Pirmučiausia, kad jis atsiranda trečiojo šio krašto vietoj, Maracay mieste. Iki šiol buvo leidžiamas "Tėvų Kelias" Caracase ir "Vyties Kelias" Valencijoje. Dabar atsiranda šis, tretysis leidinys ir tuo padeda suformuoti mažiausią spaudos gretą ryždamasis vienybėje žygiuoti Lietuvos keliu."

Naujam laikraščiui linkime išsilaikyti ir nusakytiems tikslams patarnauti.

Čiurlionio Ansamblio kanklaia, su vadove O. Mikulskiene.